

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Учебни материали

Тема : Анализ на състоянието на горския сектор в региона

Определение за горски сектор

Горският сектор обхваща всички видове икономическа дейност, свързана с продукти и услуги, чиято основа са горите. Най-лесно е делението на *горско стопанство* и *горска промишленост*. В последната може да се разглеждат различни подсектори, например дървопреработване (вкл. производство на мебели и употреба в строителството, производство на дървесно базирани плочи), производство на целулоза и хартия, печатарска индустрия и пр. Продуктите на горския сектор се отличават със своята дълговечност.

https://books.google.bg/books?id=MAy6Hp9EbVwC&pg=PR4&lpg=PR4&dq=forest+sector&source=bl&ots=uwPcw-2Kqf&sig=ACfU3U3nm4kX07msiKIwGmT_B_LobUucQw&hl=bg&sa=X&ved=2ahUKEwj5uj1nJPhAhVh0uAKHZszBhgQ6AEwDHoEAcQAQ#v=onepage&q=forest%20sector&f=false;

The Global Forest Sector: Changes, Practices, and Prospects, Eric Hansen, Rajat Panwar, Richard Vlosky, CRS press, 2014

Базови данни за анализ на горския сектор

- Всичко за горите в класически лесовъдски вид (площи, запаси, възрастова и видова структура, прираст, достъпност, функционално предназначение и пр.);
- Всичко за горското стопанство в традиционния му вид – горска инвентаризация, достъпност, планиране, добив на продукти от гората и технологии за последното;
- Всичко за дървопреработването (капацитет на дърводобив и преработка, ниво на ползвана техника и технологии);
- Всичко за търговията с дървени материали (обли и преработени) и други продукти от гората (баланс внос-износ);
- Всичко за промишленост свързана с химическа преработка на продукти от гората (целулоза, парфюмерия и др.) ;
- Всичко свързано с енергетика (фокус върху възобновяеми ресурси и технологии на приложение);
- Всичко свързано с туризма, вкл. ловно стопанство;
- Всичко свързано с опазването и ползването на водите и съхраняване (вкл. очистване и възстановяване) на околната среда;
- Всичко свързано със земеделско производство (фокус върху ползите от гората);
- Всичко свързано с урбанизация или друга промяна на земеползването (общи устр.планове, общ. стратегии) ;
- Всичко свързано със специфични културно-исторически и регионални традиции;
- Всичко свързано с трудовата заетост в горните дейности (работна сила, социални ангажименти, национална сигурност);
- Налична правна рамка (законои, наредби, правилници, устава, етични кодекси).

Примерно съдържание за анализ (по Forest-based sector – technology platform)

1. Устойчиво управление на горите, биологично разнообразие и устойчивост на изменението на климата:

Функционално разнообразие в производството на биомаса и предоставяне на други екосистемни услуги (функционално разбиране за сложността на горите, биоразнообразието и др.);

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Ключова роля на горите в регионалното и континенталното водоснабдяване (значение на лесовъдските практики за водите, еко-климатични тенденции на конт. ниво, моделиране на климат, гора, води);

Укрепване на интелигентното лесовъдство за превенция и опазване на климата (smart forestry - глобален цикъл на въглерода, политика на регулация, спрямо чистия пазар,, оценка на смегчаването на климатичните промени от горите, изучаване на регионалните нужди спрямо ограниченията от екологично естетство, усъвършенстване на лесовъдските техники за намаляване опасностите от кл. промени, обучаване на управлениците за упр. авление на риска);

Подобряване на партньорството с гражданите (образование, наблюдение на емоциите на обществото адаптивно планиране, роля на НПО, разясняване на каксадната употреба);

Рационализиране на управлението на горите с цел насърчаване на ползите за обществото от горите (въвеждане на цялостно остойностяване на продуктите и другите услуги в горския сектор, в сравнение с други сектори, интеграция на базите данни за земеплзването и промените в него и др. .

2. Повишен, устойчив дърводобив и мобилизация на суровините:

- Дигитална революция при вземането на решения и подпомагане на прецизното лесовъдство (ГИС системи, Lidar, и др. данни от сателити и бази данни за климат, релеф и т.н., нови техники за инвентаризация и оценки на горските ландшафти) ;
- Размножителен материал от горите за подобряване на устойчивостта и производителността (молекулярно ниво на селекцията и подобряването, оценка на икономическите и екологични рискове от ползване на подобрени генетически видове) ;
- Нови технологии и автоматизация в горските дейности (производство на фиданки и залесяване, щадящи технолог. на дърводобив, интелиг. системи в горските дейности, вкл. работи);
- Бъдещи продуктови пазари и материални потоци, основани на горите (моделиране на процесите, изучаване на влиянието на управлението върху пазара и др.) ;
- Овластяване и образование на малките собственици на гори (мотивация, стимули, осигуряване на устойчивост на малките собственици, (напр. къси ротации) и др.).

3. Повече добавена стойност от недървесните екосистемни услуги:

- Подобряване на бизнес възможностите за оползотворяване на недървесни горски продукти (повече компенсаторни инструменти, определяне на total value; разработване на схеми за плащане на екосист. услуги (PES), фокус на снабдяване с вода и др.)
- Увеличение на стойността чрез други екосистемни услуги (регулаторни инструменти за компенсация на непазарни услуги, интегрирана оценка и управление на горите и др. ресурси);
- Ползи, основаващи се на горите за градските и крайградските общества (зелени зони, здраве, отдих, агромелиорации, ниво на urban forestry) ;

4. Към общество с нулеви отпадъци (със затворен кръг на потреблението) :

- Увеличаване на оползотворяването на материалите чрез ефективно откриване, сортиране и разделяне (напр. Употребата на кората и отпадъците от сечта и дърворезното производство, ползване на цялата биомаса, каскадни технологии и др.) ;
- Технологии за повторна употреба и рециклиране, адаптирани към сложни и трайни продукти (напр. дизайн на опаковките за рециклиране, вкл. начини на събирането, сепарация и др.);

- Разработване на по-ефективни методи за оценка и оптимизиране на разходите и ползите от рециклирането (образование, реклама сред хората за ползване на дървесни продукти вкл. рециклирани и др. като оценка на емоционалното отношение към лесовъдските практики);

5. Ефективно използване на природните ресурси:

- Използване на енергията и ефективност на настоящи и бъдещи многофункционални производствени площадки (напр. Общи за сушене, рязане или продукция на плочи и хартия; каскадно ползване на биомасата);
- Интелигентно използване на дървесни суровини ();
- Използване на по-малко вода на произведен тон продукт (разделяне на пречистващите технологии, биотехнологии и др.).

6. Диверсификация на производствените технологии и логистика:

- Индустриална симбиоза (връзка между различни производства – напр, нови и стари технологии и продукти в мебелите, стандартизация);
- Приемане на добавъчни производствени технологии и нови производствени методи (напр. Комбинации между традиционно проектиране и IT технологии);
- Подобряване на проследимостта и последователно съхранение в цялата верига на стойността (нови технологии за наблюдение и оценка на производствените вериги – cost-efficient) ;
- Автономни и / или електрифицирани транспортни системи (вкл. автономни).

7. Целенасочени и безопасни работни места и връзки между селските и градските региони:

- Адаптиране на предложенията за работа към ерата на изкуствен интелект (увеличаване на скоростта на потоците на информация, продукти, търговия);
- Създаване на възможности за работа чрез икономически стимули за управление на малките горски имоти (напр. пазар на имоти);
- Творчески работни места в сектора на горското стопанство (наблюдение на пазарите, промените в собствеността и отражението в горскостоп. дейност)
- Нови пазарни места и работни места в отговор на променящите се потребителски тенденции (място на горския с-р в сравнение с други сектори по привлекателност на труда).

8. Възобновяеми строителни материали за по-здравословен начин на живот:

- Ресурсна ефективност, екологичност, дълготрайност и оптимизация на цените на строителството на базата на био (вкл. дървесина втора и трета употреба);
- Подобряване на възприятията на промишлеността, потребителите и политиците за вземане на решения за строителни материали, продукти, структури, сгради и услуги на базата на биомаса (включително стандартизация);
- Увеличаване на разбирането и повишаване на комуникацията на положителните здравни аспекти, усъвършенствани решения за подпомагане на околната среда и цялостна ергономия и обща адаптивност на жизнената среда, основана на биоматериали;
- Информатизация на строителството с възобновяеми материали, тяхната повторна употреба в множество жизнени цикли и всички аспекти на живота в жизнената среда, базирана на биоматериали .

9. Нови продукти на основата на влакна и 80% по-ниски емисии на CO₂:

- Разработка на продукти с висока добавена стойност за персонализирани решения на пазарите (нано технологии, удължаване на дълготрайност, нови решения за пакетаж и др.);

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Повишаване на дълбочината на ползване на дървесината (дървесни полимери, смес с текстилни фибри, разширяване на медицинското ползване и др.) ;

10. Възобновяема енергия за обществото:

- Разработване на модерни биогорива и по-ефективни производствени технологии;
- Интегрирани и цялостни енергийни системи за кръговата икономика (т.н. каскадно производство);
- Намиране на оптимален баланс в производството на енергия и горива.

Приложение на примерното съдържание

- До колко това е налично сега;
- Фокус насочен към обозримото бъдеще;
- Ръководството на анализа да се реализира от авторитети;
- Не се налагат всички точки;
- Пълна прозрачност на информацията;
- Достатъчна продължителност.

Източник

- SRA 2013 Vision – Research&Innovation Activities (RIAs)

Повече и други въпроси на:

GeorgiKostov-forester.eu;

doc_georgi_kostov@abv.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : Оценка на вижданията на различни заинтересовани страни по отношение управлението на горите

Смисълът на стопанисването на горите

Forestry is not about the trees, it is about the people!

J. Westoby (1980)

Какво е гората?

- 1890 – Дървесина и вода
- 1930- Икономическо средство
- 1950 – Отдых, вода и дървесина
- 1960 - Биоразнообразие
- 1980 – Източник на устойчивост

(St. Boyse – 1995)

Функции на горите

Израз на отношенията между горите и човека, които се основават на процесите на предлагането и ползуването на продукти и услуги, т.е. той изразява мрежата от взаимоотношения между гората и обществото.

Diterich(1953) и Duerr(1960)

Услуги (Services) от горите по Millennium ecosystem assessment, 2005

Материални услуги

Продукти добивани
от екосистемите

Регулиращи услуги

Ползи от
регулиращата роля на
процесите в
екосистемите

Културни услуги

Нематериални ползи
от екосистемите

Поддържащи услуги

Услугите, създаващи условията, които са необходими за
предоставянето на всички останали екосистемни услуги

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Традиционни модели на управление на горите

1. Лесовъдството е в центъра на разменната система между горските функции и приноса им за общественото благополучие – израз на идеологията на горския центризм (Silva-zentrismus)

Гора - - - - - > Лесовъдство =====> Общество/индивиди

2. Много функции на гората не се променят от векове (традиционни), независимо дали има лесовъдство. Някои от тях, обаче се осигуряват в по-голямо количество и по-добро качество

чрез лесовъдството.

=====> Общество/
Гора-----> или
----- Лесовъдство индивиди
(подобрява количество, или качество)

Многофункционален модел на управление на горите

3. Някои допълнителни функционални потоци, не се осигуряват самостоятелно от природата, освен ако лесовъдството не се практикува.

=====> Общество

Гора----- Лесовъдство I =====> или

----- Лесовъдство II =====> индивиди

(Лесовъдство I – Увеличава и подобрява ползите от гората;

Лесовъдство II – Осигурява ползи, които без него не съществуват)

Функции на Областните планове

(Многофункционални регионални планове)

(Bachmann 1999)

1. Целите и приоритетите на съхраняването на горите от гледна точка на обществото;
2. Методите и рамковите условия на стопанисването на горите според приоритетните им функции;
3. Както и величините на контрола на устойчивостта).

Общи задачи на многофункционалните планове

От обществена гледна точка стратегическото горско планиране трябва да бъде ориентирано към ландшафта и да не бъде повече обвързано с насажденията (Andersson *et al.* 2000).

Неговите **най-важни задачи** са: определянето и степенуване на различните функции на горите; посредничеството на решения между исканията и влияния или услуги, и предоставянето на добри основи за обективна информация (срв. Laroussinie & Bergonzini 1999).

Класификация на методите за комуникация (партиципативност)

1. Обмяна на информация (обикновено информацията е в една посока);
2. Консултации – общественото (или другото) мнение е чуто и евентуално се взема предвид от експертите и вземащите решения;
3. Сътрудничество, т.е. съвместна работа – представителите на обществото са въввлечени активно в намирането на решения на проблемите и пряко влияят на стопанските решения.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Роля на обмяната на информация

- Повишава знанието за другите;
- Дава възможност да се свикне с чуждото мнение;
- Откроява нормативни недостатъци;
- Създава (усещане за) равнопоставеност на заинтересованите;
- Дава възможност за популяризиране на лесовъдствата дейност сред другите участници;

Роля на консултациите

- Изграждане на работни екипи (групи), в противовес на едноличното управление;
- Вътрешна, традиционна „оценка на въздействието“ на решенията;
- Ведомствена оценка на „собствената тежест“, т.е. влияние в обществото (икономическо, социално, екологично);
- Увеличаване на знанието на експертите и включването им в методите за планиране;
- Увеличаване на доверието и обществената подкрепа към горското стопанство.

Роля на сътрудничеството

- Ефективно управление на ресурсите;
- Устойчивост на решенията и плановете;
- Баланс в сектора;
- Подобрена медийна среда;
- „Спокойствие“ за лесовъдите.

Източници

Костов, Г. , И. Палигоров, В. Стипцов, И. Мяшков, 2005. Многофункционално горско планиране, Авангард, С., 208 стр., ISBN 954-332- 009-8;
Стипцов, В., Св. Тодоров, , В. Мечев,. 2007. Многофункционално стопанисване на горите, Част 2, Мониторинг на многофункционалното горско планиране ИПК Родина. София, 304с., ISBN 978-954-91998-4-0.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема 3 Оценка на обществените очаквания от горите проф. д-р Иван Палигоров

Дефиниция за планиране

Под планиране следва да се разбира систематичен процес на изследване и определяне на политика, стратегия и действия за постигане на предварително набелязани цели (UN-IFP).

Планирането като функция на горската политика

Реализирането на дадена горска политика означава да се прилагат *последователно* функциите ѝ:

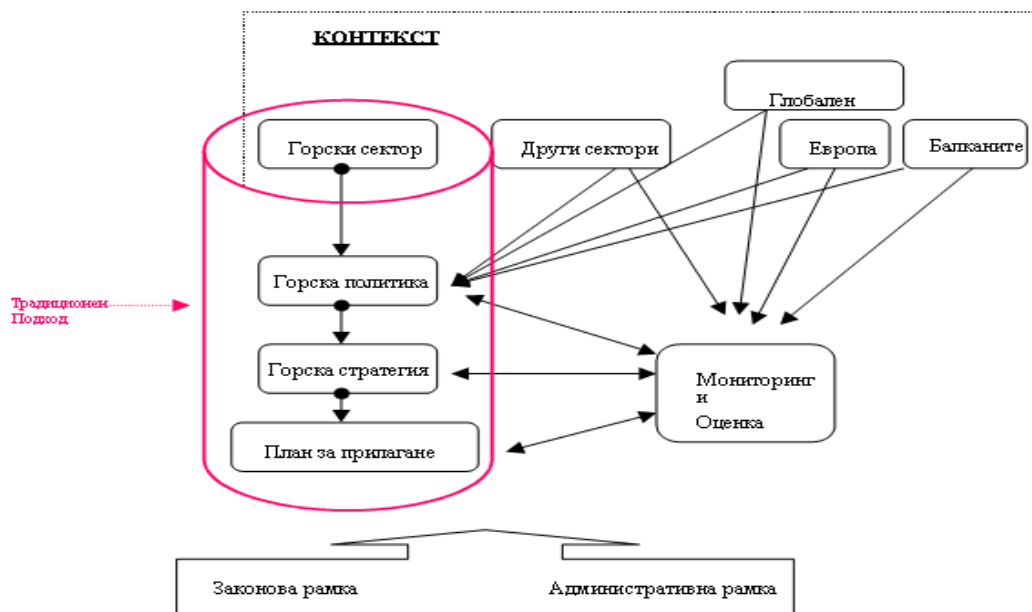
- планиране,
- регулиране,
- ограничаване,
- подпомагане,

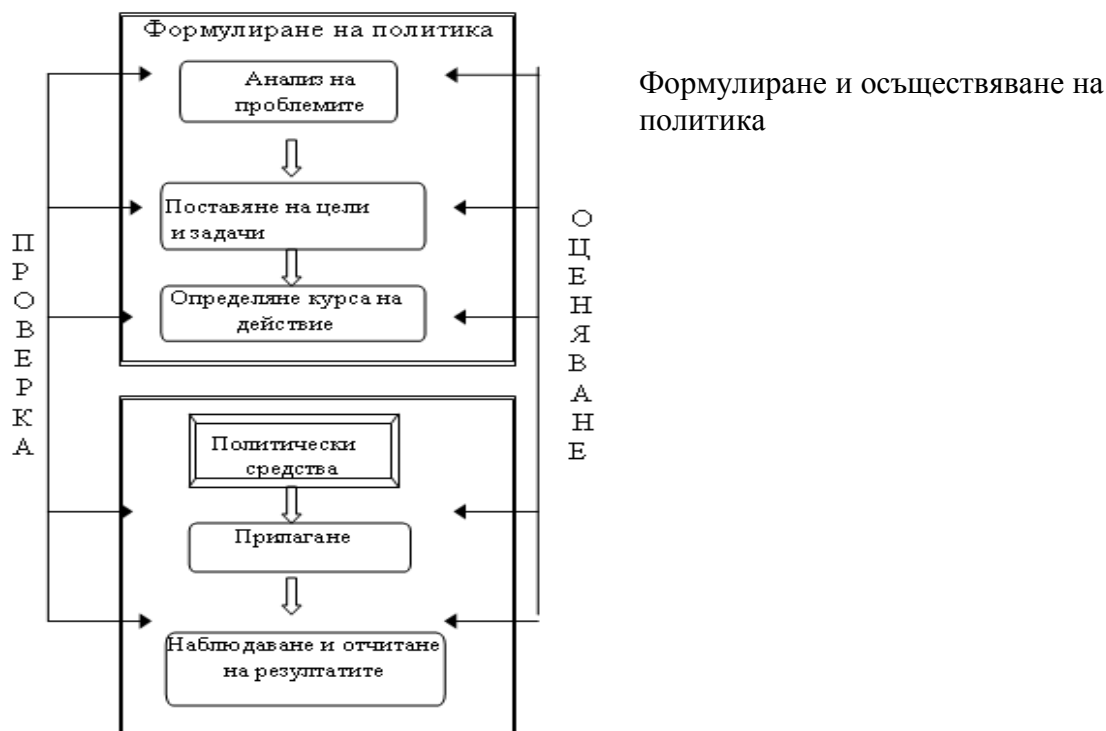
или комплекс (съчетание) от тях.

Предпоставка за балансирано прилагане на функциите на горската политика са основните нейни инструменти:

- Законодателство,
- Информация,
- Финансово подпомагане.

Политически контекст

Видове и нива на горско планиране

Два най-обща подхода за планиране:

- разработват се **дългосрочни, средносрочни и краткосрочни планове**;
- разработват се **стратегически, тактически и оперативни планове**.

По форма на реализация планирането бива **централизирано, децентрализирано и партиципативно**.

Децентрализирано планиране - процес на овластяване на Регионалните нива при вземане на решения и тяхното приложение.

Партиципативно планиране - всички заинтересовани са поканени да участвуват в процеса на вземане на решения.

Особености на горското планиране

- ✓ Специфика на обекта на планиране "гората" - биологична система, с определени възможности да "поема" натоварванията на експлоатацията, като едновременно с това се възпроизвежда;
- ✓ Потребностите, интересите и очакванията на обществото, свързани с гората;
- ✓ Изискванията на науката, техниката и технологията, както и възможностите на горското стопанство да управлява ефективно наличните горски ресурси.

Общественото мнение и желанията на заинтересованите

- Общественото мнение – обединено от нарастването на човешката популация и увеличаващата се урбанизация - възприема горите и селските райони с все по-висока важност за рекреация и опазване на природата;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Концепцията за многофункционалното управление на горите и горско стопанство е приета за базова;
- Дървесината и биомасата за енергия се очертават като водещи начини за ползване в повечето страни;
- Съществува противопоставяне между идеите за „опазване на горите“ и „производството на дървесина“;
- Това противопоставяне налага още по силно обединяващото разбиране за устойчиво управление на горите и възпроизводство на техните функции.

Пазарът на строителна дървесина и на дървесина за енергия

- Местните и транснационалните компании се състезават за ползване на един и същи ресурс, особено в страните с отворени международни стокови пазари;
- Удвоеното енергийно потребление, включително на дървесина доведе до много завишено ползване на биоенергия и нарастване на цените на изкопаемите горива;
- Големите международни компании за производство на биоенергия поставят местните преработвателни компании и горските предприятия под голям натиск.

Горската промишленост и дърводобива

- Голяма концентрация на дървообработващата и на целулозно-хартиената промишленост, вкл. намаляване на броя на производствените единици;
- Увеличаване на общия обем на преработената дървесина и на произведената продукция за пазара;
- Повишаване на цените на дървесината в строителството, като ключов пазар за дървесината;
- Съвременните технологии в дърводобива много силно въздействат върху управлението на горите: замества се тежкия физически труд, увеличава се капацитета и възможностите за добив на дървесина в обем, близък до годишния прираст.

Промени в политиката и институциите в ЕС

- Субсидиите от ЕС и промените в националните горски политики разширяват възможностите за избор в управлението на горските ландшафти:
- -> Залесявания;
- -> Интензивно ползвани горски плантации;
- -> Изграждане на горски пътища;
- -> Подпомагане за да се стимулира задоволяване на търсенето на дървесина за биоенергия;
- -> Увеличаване на ползването на дървесина („timber era“);
- Ограничения на публичните разходи на национално равнище:
- - Очаквани разрешения за увеличаване на продажбите от дървесина, за да се осигури финансова стабилност на общините;
- - Очакван страх от ограничаване на ползването на горите за енергия за домакинствата.

Връзки между заинтересованите

- Задълбочаващо се сътрудничество между частните собственици на гори, горските предприятия и държавната горска администрация;
- Недобро сътрудничество и даже противопоставяне между горския сектор и екологичните НПО и/или екологичната и земеделска администрации;

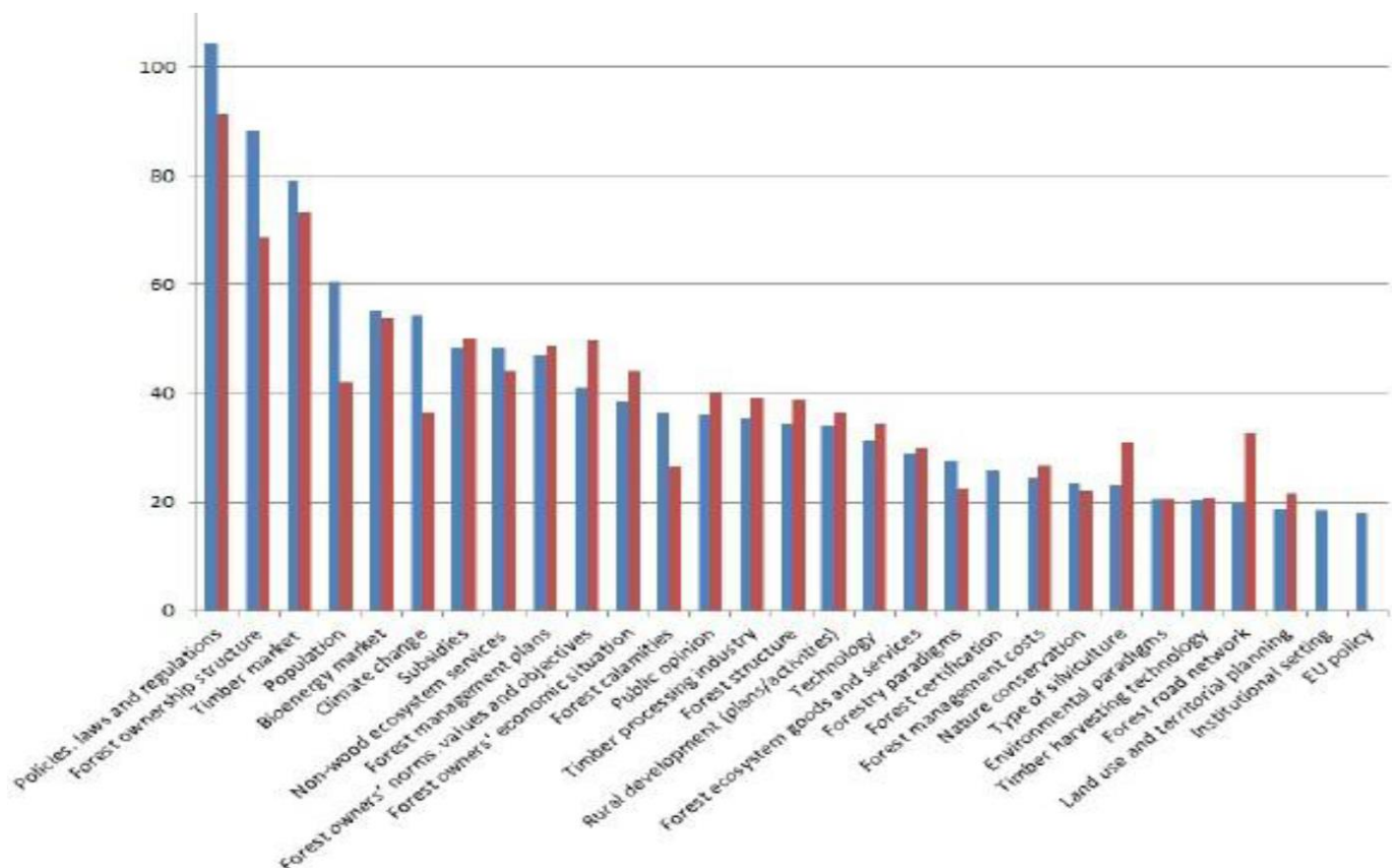

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Държавните горски администрации(агенции по горите) са основани на формално право, но стават все по-силни от необходимостта на частните собственици и екологични НПО и от необходимостта да се опазват горите;
- **Опитът показва, че управленските кадри в горите имат относително висока степен на самостоятелност, НО**
- **те се чувстват притиснати на всички нива - от правителствената политика и правната рамка от една стъграна, а от друга – от пазарите, които по-често не могат да гарантират „добри“ цени и „лоялна“ конкуренция.**

Ключови фактори за управление на горите в Европа(2040)

Ключови фактори за управление на горите в Европа(2040)

Domain	Frequency	Total active value
Society	85	344,72
Technology	46	163,29
Economy	88	319,28
Ecology	71	241,95
Policy	102	426,86

Rank	Geographical background	Frequency	Total active value
1	National	236	947,32
2	Supranational	170	710,97
3	Landscape	154	608,73

Обобщение

- Взаимодействието между структурните (STEEP) и базираните на интереси фактори е от най-високо значение за налагането на устойчивото управление на горите и тяхното многофункционално стопанисване;
- „Политиката, законите и регулациите“ и „Горската собственост“ са двата най-важни фактора, които ще оказват най-голямо значение върху управлението на горите в бъдеще, едновременно с това те са отворени за въздействие от всички останали фактори;
- „Глобалният пазар на дървесина“, „Човешката популация“ и „Климатичните промени“ са най-големите предизвикателства за управлението на горите в бъдеще, още повече промените може да са драстични;
- Въздействайки върху „Горската собственост“ и върху „Политиката, законите и регулациите“ би било възможно и определящо за координиране на управлението на горските ландшафти в Европа.
- Преди всичко „стимулирането“ и „ограничаването“ на вземането на местни управленски решения може да се почувства на национално равнище и да се определи по Политически, Социални или Икономически източници или причини;
- Националното ниво има най-голямо влияние на управлението на горите на местно (ландшафтно) ниво, в сравнение с Европейското и глобалното ниво;
- Местните заинтересовани са убедени, че ландшафтното ниво на управление на горите е най-важно в непосредствен и средносрочен план;
- Националното ниво е с най-висока важност за бъдещото управление на горите. Това, което ще се случва в горските ландшафти и може да се очаква на местно ниво в много висока степен зависи от приетите решения и осъществяваната политика на най-високо ниво на управление.

Най-важните постижения от проекта INTEGRAL за България

- Преобладаващата част са нематериални – най-важното от които – възможността да се съизмерваме с постиженията на другите участници в консорциума;
- Да използваме и приложим на практика нов комплексен изследователски подход, базиран на реални резултати от моделиране на екосистемните функции, съобразени с мнението на заинтересованите и отчитайки предизвикателствата пред съвременното управление на горското стопанство;
- Да използваме резултатите в процеса на планиране в горското стопанство. Да се опитаме да базираме процеса на планиране на данни от Информационни Системи за подпомагане вземането на решения (DSS).

В планирането на местно ниво е необходима активна комуникация

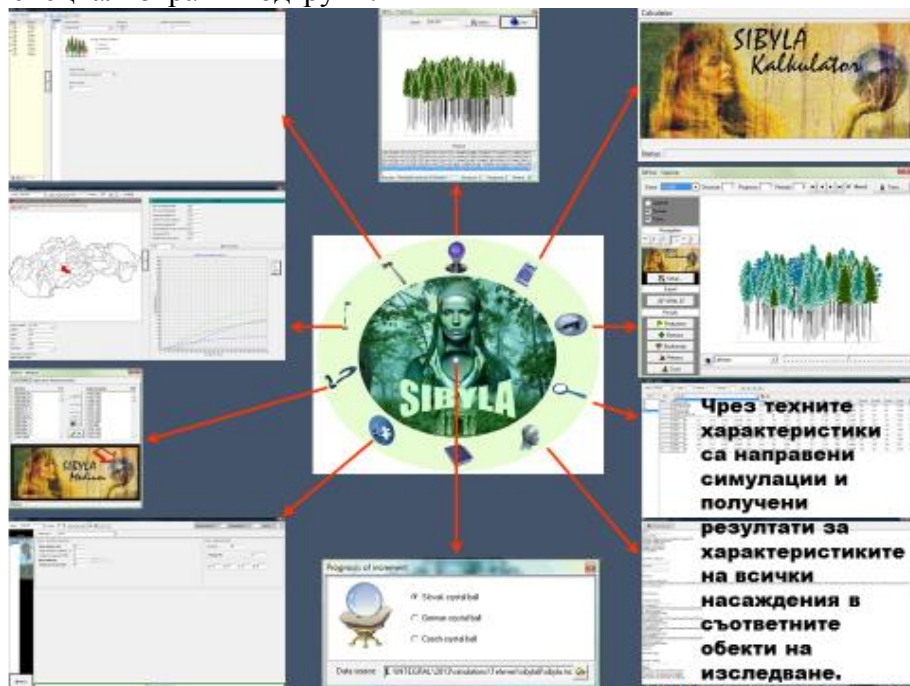
- Напр. за проекта бяха направени 33 интервюта;
- Бяха събрани и обработени много данни;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Бяха проведени 24 работни срещи с представители на заинтересованите страни и бяха обобщени над 150 искания на различните заинтересовани страни, които бяха много широко дискутирани, като за всяка среща имаше подготвена поне една презентация, както и много печатни материали за всеки участник.
- Между официалните работни срещи бяха проведени над 80 срещи във фокус групи или специализирани подгрупи.

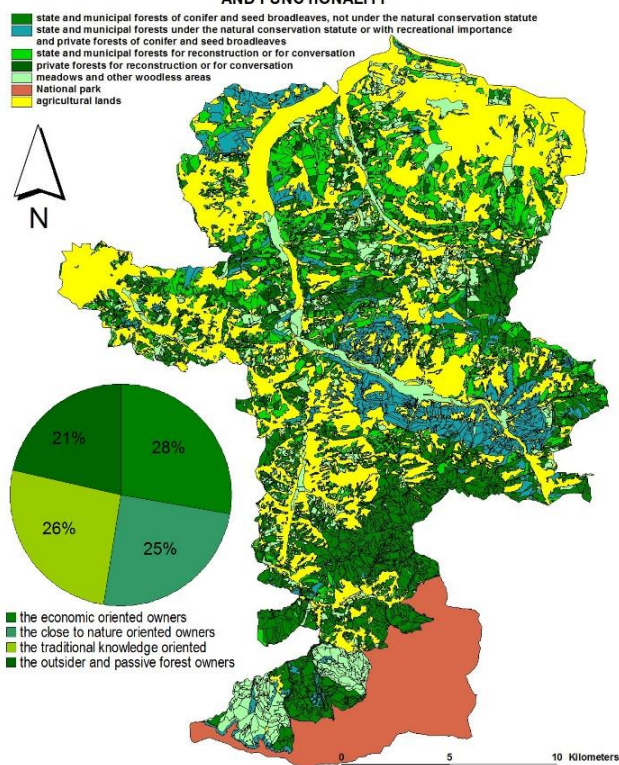

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

**DISTRIBUTION OF TETEVEN FORESTS ACCORDING TO THEIR OWNERSHIP
AND FUNCTIONALITY**

**Обобщение на WP2.2/процес на
изработване на сценарии за горите на
България
Table of the owner types, management
programs and scenarios for CSA Teteven.**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

FOREST MANAGEMENT PROGRAMS (P) AND THE RELEVANT FOREST STANDS TENDING METHODS		P 1	P 2	P 3	P 4	P 5
FOREST OWNER TYPES (O) AND FORESTS THEY OCCUPY		"MAXIMIZING THE NET PRESENT VALUE (NPV)" by neutral thinning - intensity of thinning is defined by volume percentage of thinning, which should not exceed 20% to less than 60 year's stands, and 30% to 60-120 year's stands, and 35% to over then 120 year's stands	"PROLONGED ROTATION" by neutral thinning - intensity of thinning is defined by stand density of all trees, which should not exceed 0.8 to less than 60 year's stands, and 0.7 to 60-120 year's stands, and 0.6 to over then 120 year's stands	"TRANSFORMATION TO HIGH DECIDUOUS" by method of target diameter - 46 cm, and percentage of removal trees 50%, and takes place during the first, the third and the fifth decade of the 50-year time horizon of the simulation	"CONTINUOUS COVER FORESTRY" by method of target diameter - 46 cm, and percentage of removal trees 100%	"NO MANAGEMENT" without cutting and leaving dead trees (leaving dead trees is also applicable to the other types of forest stands tending methods)
616 stands O1	the economic oriented owners - state and municipal forests of conifer and high deciduous, not under the natural conservation statute	802727	544586	278748	391783	0
700 stands O2	the close to nature oriented owners - active forest owners - forests under the natural conservation statute or with recreational importance	614251	415750	182261	266385	0
771 stands O3	passive forest owners - private forests of conifer and high deciduous					
771 stands O4	the traditional knowledge oriented - state and municipal forests for transformation to high deciduous	338977	247354	37896	57758	0
583 stands O5	the outsider and passive forest owners - private forests for transformation to high deciduous	318505	240854	13787	24232	0

no management (theoretical) - scenario 0

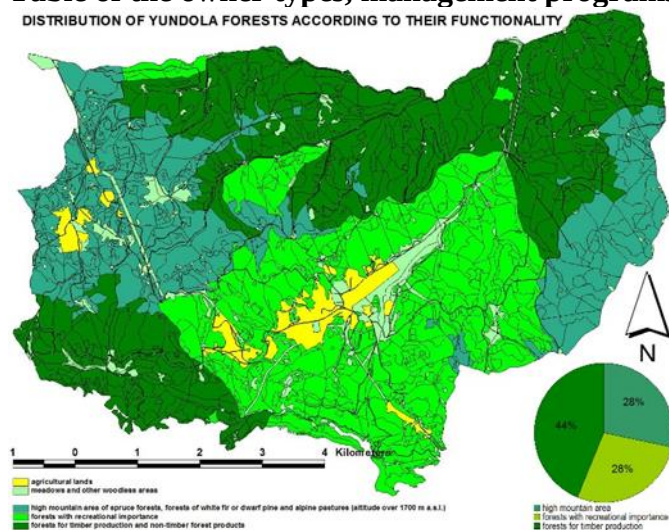
maximum potential benefit - scenario 3

traditional management as before - scenario 2

ecological and close to nature - scenario 1

total cutting volume (m³) over 50 years

Table of the owner types, management programs and scenarios for CSA Yundola.

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

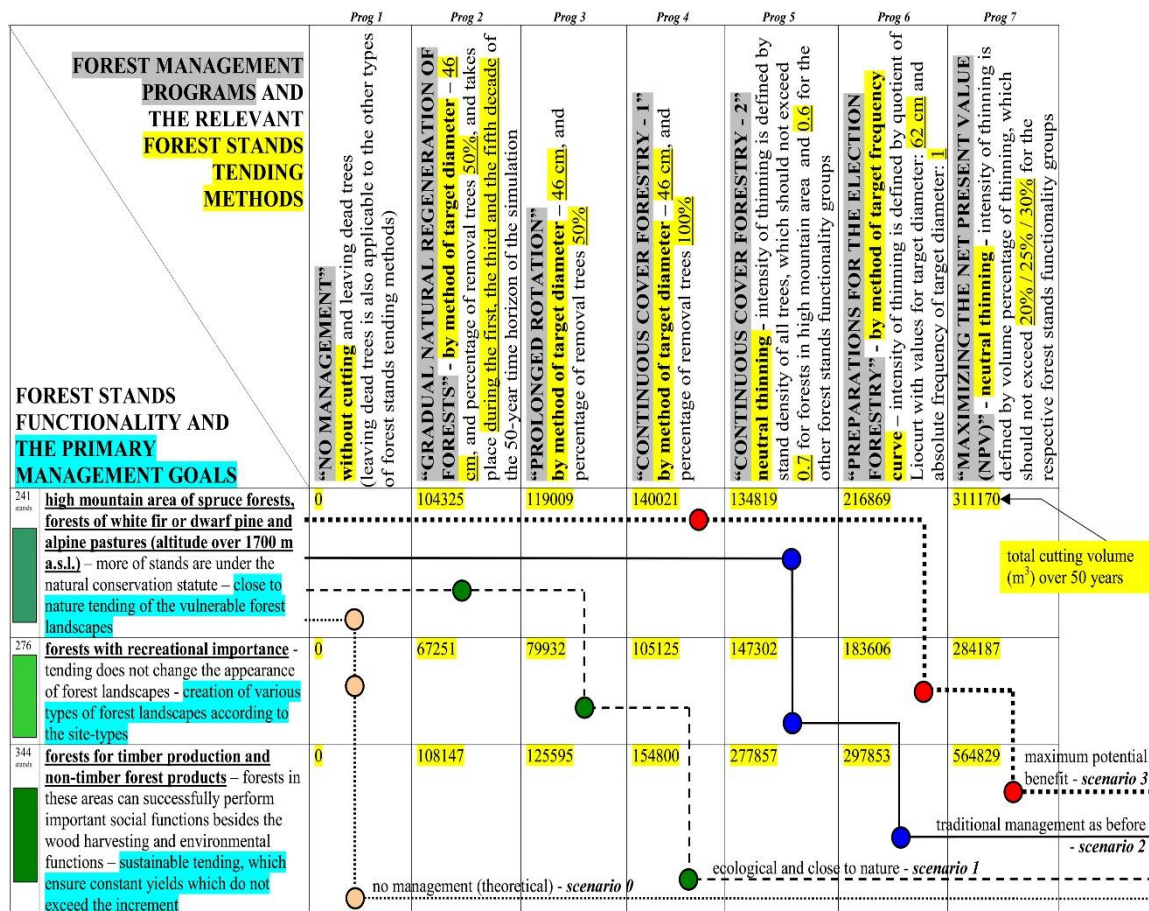
www.eufunds.bg

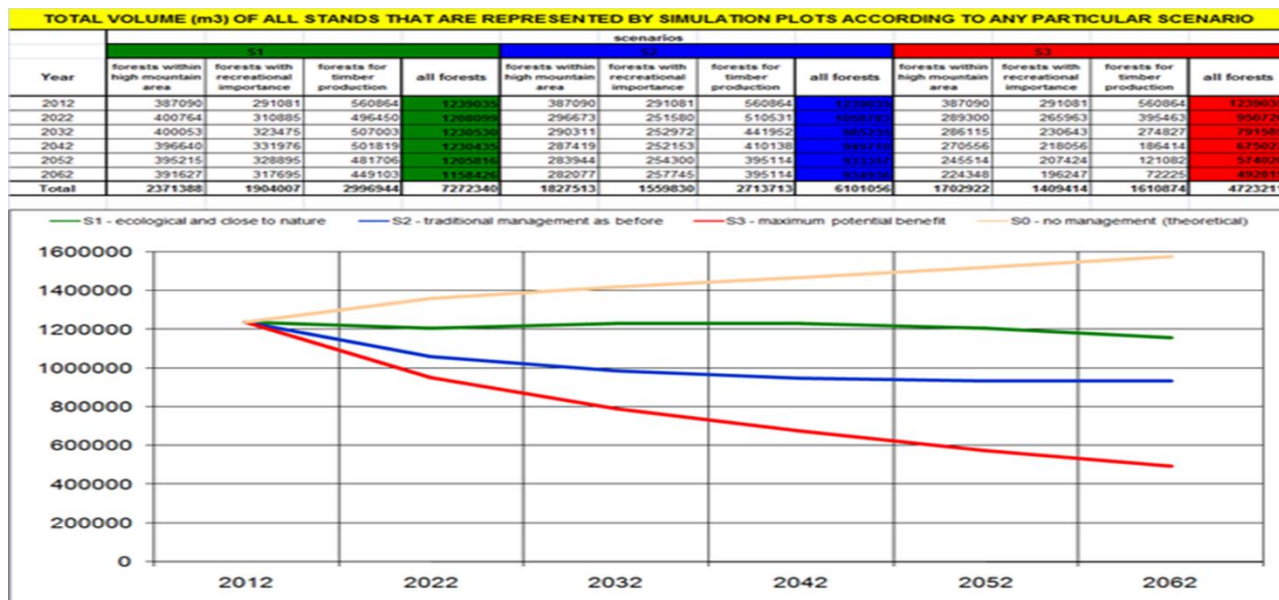
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

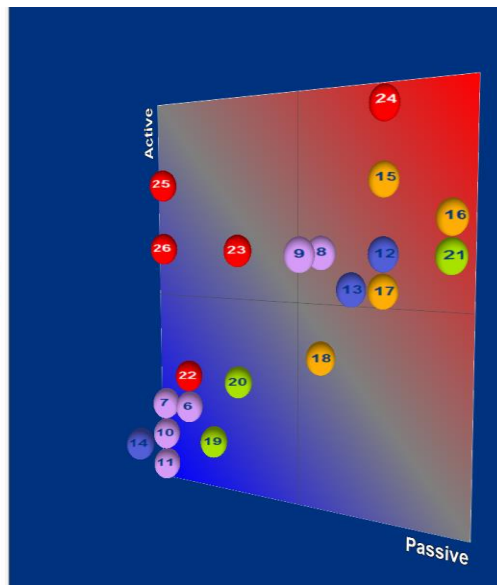
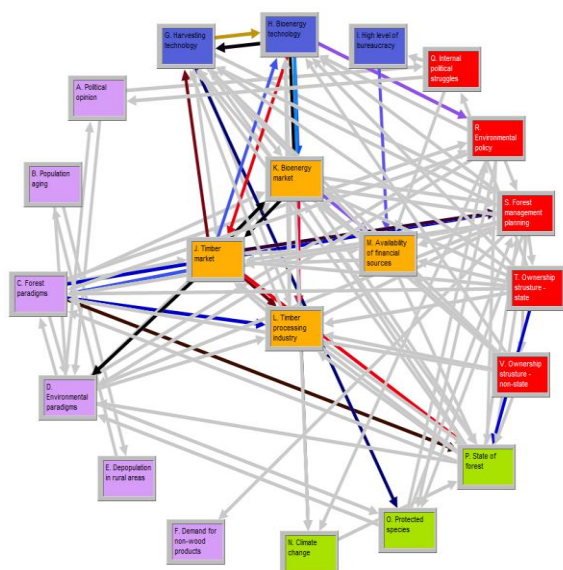
Резултати от моделирането на екосистемните услуги базирано на извадковия метод

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

Влияние между факторите (Карта на активните и пасивните фактори)

ID	Text
6	A. Political opinion
7	B. Population aging
8	C. Forest paradigms
9	D. Environmental paradigms
10	E. Depopulation in rural areas
11	F. Demand for non-wood products
12	G. Harvesting technology
13	H. Bioenergy technology
14	I. High level of bureaucracy
15	J. Timber market
16	K. Bioenergy market
17	L. Timber processing industry
18	M. Availability of financial sources
19	N. Climate change
20	O. Protected species
21	P. State of forest
22	Q. Internal political struggles
23	R. Environmental policy
24	S. Forest management planning
25	T. Ownership struture - state
26	V. Ownership struture - non-state

Пространство на сценариите и първоначални сценарии

Case study Teteven in 2040

State of forest	Timber market	Availibility of financial sources	Harvesting technology/Timber processing	Public opinion	Population	Climate change	Policy
Present state	Present state	More easy access	Improved situation	Protection nature (no changes)	Present state	Business as usual	Sustainable timber production
Stable and productive state	Increasing demand	More difficult access	Stagnant situation	Balanced development	Decreasing	Optimistic (more serious activities)	Multifunction sustainability
Unstable state	Decreasing demand			Maximum use	Increasing	Pesimistic	Ecological sustainability

Обосновани са 4 сценария за развитие

- SCENARIO [S0 - No management NoM]

By 2040, the rewilding of the area of Yundola through which it became a place with much more space for wildlife, wilderness and natural protection, has proved to be a success due to its financial self-efficiency and societal acceptance. Forestry and forest industry comprise the life and employment of nearly 20 percent of the countries population. To limit activities in the forests, financial subsidies accompanied the loss of income of the forest owners (e.g. by the National Strategic Plan of Rural Development in 2014-2020).

- SCENARIO [S1 - Ecological and Close to Nature - ECO]

In 2040, sustainability and close-to-nature forestry have been applied in state forests during the last 25 years. All participants have commonly agreed that the best roadmap for the nature conservation

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

vision involves the rewilding of the area. This was supported by studies of climate change indicators during the last 40 years, which revealed that combinations of extreme periods of drought and high temperatures with a pouring of the annual rainfall in a very short period of time would become more frequent. These studies led to a change in forest management, covering both system logging, technology and equipment for all activities in forests. Together with a strong societal demand for nature conservation, political interests have shaped forest policy in favour of environmental policy.

- SCENARIO [S2 - Business as usual - BAU]

To maximize the benefits of forest owners, easy access to financial resources has been provided. Generally, the trade-off between sustainability and timber production process has been costly, with income from timber production limited not only because of restriction of the production base and wood resources, but also because of a critical situation in the wood processing industry. Slowed economic activity, combined with an expensive strengthening of the ecological stability of forests has led to dramatic consequences by 2040.

- SCENARIO [S3 - Maximum potential benefit - MPB]

As a result of climate change and its positive impact on forests in Yundola, it was possible to increase the sustainable use of forests, reaching their maximum performance by 2040. The society supports increasing potential yields from forests. Maximum timber production is based on the use of modern equipment and technology, fostered by easier access to financial resources for investment.

Политически инструменти

А. Законодателство – през следващите 3-5 години

- Има предложения за промени в 16 закона
- Има предложения за промени в 10 стратегически документа
- В. Финансови инструменти – до 2020 година
- Годишният бюджет на ИАГ следва да се увеличава с не по-малко от 15% годишно;
- Финансовата уредба на държавните горски предприятия следва да се усъвършенства, за да могат по-лесно да инвестират в инфраструктура и пътища;
- Финансовата уредба и банковите инструменти следва да бъдат променени, за да се стимулира подготовката и реализирането на проекти за финансиране по ПРСР 2014-2020;
- С. Информационни инструменти
- Следва да се отвори обществен дебат за намаляване на политическия натиск върху колегията на национално, регионално и местно ниво;
- Следва да се подложи на обществен дебат мястото на държавното горско ведомство;
- Следва да се разработи специална програма от мерки за връзки с обществеността и въвличане на заинтересованите във формулирането и осъществяването на горската политика;
- Усъвършенстване на горското образование и обучение и на правната рамка за упражняване на частна лесовъдска практика.

Стратегически цели на местно равнище

- Представяне на подход от 10 най-важни стъпки за усъвършенстване на управлението на горите на местно равнище;
- Устойчивото развитие на туризма налага промени в управлението и стопанисването на горите;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Усъвършенстването на управлението на водните ресурси налага по-голямо внимание при стопанисването на защитните гори, санитарноохранителните зони и горите около водоземните съоръжения;
- Развитие и утвърждаване на връзките с обществеността и въвличане на заинтересованите при формулиране и осъществяване на горската политика – взаимодействието между институциите, обучение и квалификация на персонала за използване на информационни системи за подпомагане на вземането на решения и т.н.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

**Сесия 2 Тема 4 Оценка на влиянието на областните стратегии за развитие и
общинските планове за развитие върху ОПРГТ
проф. д-р Иван Палигоров**

ВЪВЕЖДАНЕ В ПРОБЛЕМА

**СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ И ФОРМУЛИРАНЕ НА ПОЛИТИКИ ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНО РЕГИОНАЛНО И МЕСТНО НИВО**

Държавната политика за регионално развитие създава условия за балансирано и устойчиво интегрирано развитие на районите и общините и обхваща система от нормативно регламентирани документи, ресурси и действия на компетентните органи, насочени към:

1. намаляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия в степента на икономическото, социалното и териториалното развитие;
2. осигуряване на условия за ускорен икономически растеж и високо ниво на заетост;
3. развитие на териториалното сътрудничество.

Принципи на държавната политика за регионално развитие са:

- 1. стратегически подход на планиране;
- 2. програмиране и концентрация на ресурсите;
- 3. допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от фондове на Европейския съюз, частни източници и от международни финансови институции;
- 4. междуправителствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;
- 5. съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище;
- 6. партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката.

Планирането на пространственото развитие на територията обхваща система от нормативно регламентирани документи, които целят:

- 1. интегриране в европейското пространство;
- 2. развитие на балансирана полицентрична мрежа и интегрирано градско възстановяване и развитие;
- 3. териториална свързаност и достъп до обществени и частни услуги;
- 4. устойчиво развитие и съхранено природно и културно наследство;
- 5. подобряване състоянието на специфични територии с неблагоприятни социално-икономически, географски и демографски характеристики;
- 6. насърчаване на инвестициите, конкурентоспособността и иновациите;
- 7. териториална интеграция на трансграничните райони и на транснационално ниво;
- 8. намаляване на риска от бедствия в застрашените територии.

Главна стратегическа цел

Постигане на балансирано устойчиво развитие на регионите в Република България

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Основни цели

- Увеличаване на конкурентно способността на районите за планиране чрез инвестиция в човешки и физически капитал, допринасящи за доближаване до средните равнища на развитие на регионите в ЕС.
- Развитие на вътрешния потенциал на районите за планиране и намаляване на международните и вътрешно регионалните различия;
- Развитие и повишаване на атрактивността на районите за планиране и качеството на живот в тях чрез интегрирано териториално сътрудничество.

Нормативно регламентиране на плановия процес в България

Закон за регионално развитие

(В сила от 31.08.2008 г. Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., доп. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.9 от 3 Февруари 2015г., доп. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2016г., доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017г.)

- въвежда концепцията, че стратегическото планиране е основен инструмент за формиране и прилагане на регионалната политика
- Институционализира прилагането на регионалната политика на всички териториални нива

Релевантни актове от Европейското законодателство

- РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 декември 2013 година за определяне на общо приложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета

Националната стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022 г. е приета с Решение на Министерски съвет № 696/24.08.2012 г.

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 – 2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране.

Вместо наложилният се термин „различия“, се предлага използването на термина „неравенства“, защото преводното значение от английското „disparity“ е именно „неравенство, несъразмерност“, а не „различие“. Различията са желани характеристики на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

районите, съдържащи специфичните им потенциали за развитие.
Неравенствата са нежелани, означаващи изоставане на едни райони след други.

Стратегиите и плановете за регионално и местно развитие обхващат:

1. Националната стратегия за регионално развитие;
2. регионалните плановете за развитие;
3. областните стратегии за развитие;
4. общинските плановете за развитие;
5. (нова - ДВ, бр. 50 от 2016 г.) интегрираните плановете за градско възстановяване и развитие.

НЯКОИ ДЕФИНИЦИИ

1. "Териториално сътрудничество" са съвместни действия за устойчиво териториално развитие, които имат трансграничен, транснационален и междурегионален характер, включително за изграждане на мрежи за обмен на информация и опит между заинтересованите страни.
2. "Споразумение за партньорство" е документ, в който е определена стратегията на Република България, приоритетите и организацията за ефективното и ефикасно използване на европейските структурни и инвестиционни фондове за целите на изпълнението на стратегията на Европейския съюз за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и който е одобрен от Европейската комисия с Решение за изпълнение № CCI2014BG16M8PA001 от 7 август 2014 г.
3. "Оперативни програми" са документи съгласно дефиницията по чл. 2, ал. 6 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20 декември 2013 г.).
4. "Устойчиво интегрирано регионално и местно развитие" е съхраняване, развитие и извършване на целенасочени промени в условията за живот и труд в районите чрез взаимосвързани действия в икономическата и социалната сфера в съответствие с изискванията за опазване на околната среда и защитата срещу всички форми на дискриминация.
5. "Планински район" е територия във височинния пояс с долна граница 700 м надморска височина.
6. (нова - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) "Полупланински район" е територия във височинния пояс с долна граница 500 м и горна граница под 700 м надморска височина и наклон на склона най-малко 8 градуса или територия под 500 м надморска височина и наклон на склона най-малко 8 градуса, локална амплитуда на релефа най-малко 100 м или климатичен контраст, равен или над 35 на сто.

Чл. 7г. (Нов - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (1) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 3 (област) определя стратегията за пространствено развитие на областта и връзките ѝ с други области в рамките на района от ниво 2 и в съседни райони в страната и в съседните държави.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 3 се разработва в съответствие с действащата регионална схема за пространствено развитие за района от ниво 2 и отчита предвижданията на областно ниво на секторни стратегии в сферата на транспорта, енергетиката, широколентовите комуникации, водния сектор, икономиката, туризма, околната среда, науката и образованието, здравеопазването, социалните услуги и други.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 3 определя дългосрочни перспективи и цели за пространствено развитие на територията на областта.

(4) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 3 съдържа:

1. функционално-йерархична структура на мрежата от градски центрове (центрове на развитие) в областта, центрове на общини и други населени места, изявени като центрове;
2. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) функционални зони на градовете - строителни граници и периферни зони на влияние извън строителните граници, строителни граници на центрове на общини и на други населени места, изявени като центрове, строителни граници на селищни образувания с национално и местно значение по Закона за административно-териториалното устройство на Република България;
3. оси на развитие - с национално, регионално и местно значение, и връзки с осите на развитие на съседни области;
4. транспортни коридори и други инфраструктурни мрежи - с национално, регионално и местно значение, включително връзки със съседните области в района от ниво 2 и трансгранични връзки;
5. структура на пространството - общини с висока степен на урбанизация, слабо урбанизирани селски общини с наличие на изявен градски център и слабо урбанизирани общини без изявен градски център;
6. функционално зонироване на пространството - индустриални и бизнес зони с национално, регионално и местно значение на територията на областта, зони за туризъм и отдих с регионално и местно значение, зони за транспортни дейности, защитени територии;
7. цели и обхват на дейностите за интегрирано градско развитие, включително на градското възстановяване;
8. специализирани схеми за развитие на индустрията (индустриални и бизнес зони), на транспортната система, на туризма, на енергийните мрежи и услуги и идентифициране на дейности и проекти с регионално и над общинско значение;
9. (нова - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) териториален модел за развитието на територията на областта;
10. (нова - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) резултатите от обществените консултации и отразяването им в документа.

(5) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 3 се приема от областния съвет за развитие по предложение на областния управител.

Чл. 12. (1) Областната стратегия за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие на областта, както и стратегическите насоки за разработване на общинските планове за развитие.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Областната стратегия за развитие се разработва в съответствие с регионалния план за развитие и Регионалната схема за пространствено развитие на района от ниво 3 (област).

(3) Областната стратегия за развитие съдържа:

1. анализ на икономическото и социалното състояние на областта;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

2. целите и приоритетите за развитие на областта за определен период;
 3. обща оценка на необходимите ресурси за постигане целите на стратегията;
 4. териториалния обхват на районите за целенасочена подкрепа;
 5. (нова - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) мерките и средствата за реализация на дейности в районите за целенасочена подкрепа;
 6. (нова - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) насоки и мерки за развитие на териториалното сътрудничество;
 7. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) критериите за оценка на изпълнението на стратегията;
 8. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) стратегически насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие;
 9. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.
- (4) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) Областната стратегия за развитие се приема от областния съвет за развитие по предложение на областния управител.

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с областната стратегия за развитие и общия устройствен план на общината.

(2) Общинският план за развитие съдържа:

1. анализ на икономическото и социалното развитие на общината;
2. целите и приоритетите за развитие на общината за определен период;
3. индикативна финансова таблица, обобщаваща необходимите ресурси за реализация на плана;
4. индикаторите за наблюдението и оценката на плана;
5. необходимите действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана;
6. описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;
7. програма за реализация на общинския план за развитие, с която се конкретизират проектите за неговото изпълнение, съответните финансови ресурси и звената за изпълнение на проектите;
8. предварителната оценка на плана;
9. (нова - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.) мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени.

(3) Общинският план за развитие се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Националната стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022 г. е приета с Решение на Министерски съвет № 696/24.08.2012 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

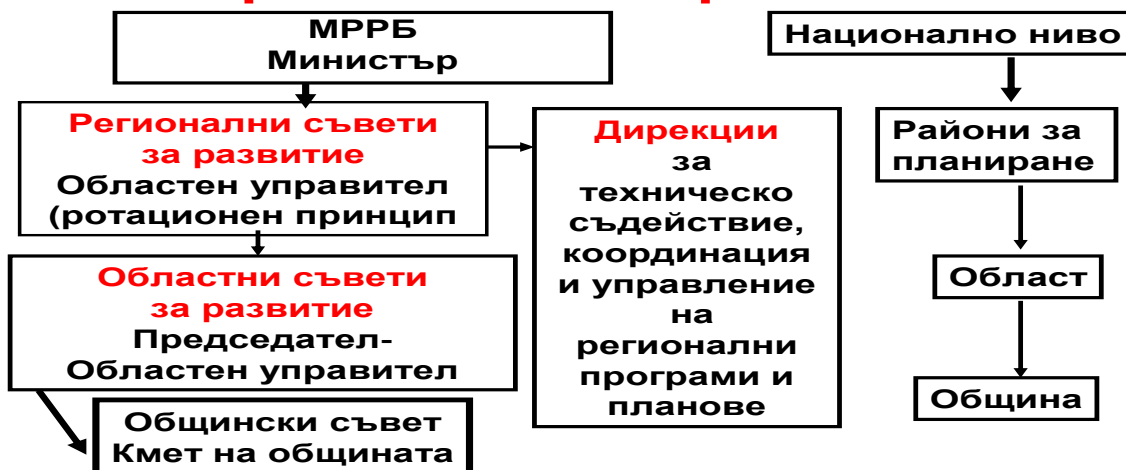

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Схема на стратегическото планиране за регионално развитие и планиране и програмиране на регионалното развитие на национално, регионални, областно и общинско ниво.

Управление на регионалното развитие

Органи и структури, имащи отношение към процеса

- Областния управител на съответната област
- Регионалният съвет за развитие – на съответния район за планиране, в чийто обхват се намира съответната област
- Областния съвет за развитие

Документи, чрез които се осъществява процеса

- 28 Областни Стратегии за Развитие
- Органи и структури, имащи отношение към процеса

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Кмет на съответната община
- Общински съвет за развитие
- Областният управител - на съответната област, в чийто обхват се намира общината
- Областен съвет за развитие

Документи, чрез които се осъществява процеса

- **265 Общински Планове за Развитие**
- **265 Програми за реализация**

При планиране на общинско ниво

Населението участва активно в процеса на планиране – чрез механизми като:

- оценка на потребностите,
- публични обсъждания,
- периодични изследвания/проучвания на общественото мнение,
- общи събрания,
- консултативни граждански съвети,
- срещи с отделни граждани,
- съвместни комисии и др.

Консултациите с местните неправителствени организации, бизнеса и по-високите нива на управление са неразделна част от процеса на планиране.

Специално внимание се обръща на за привличане на групи с неравносложно положение – инвалиди, безработни, самотни майки, малцинствени групи, роми, бедни

ПРИНЦИПИ ПРИ ФОРМУЛИРАНЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ (евентуална връзка между ОПР и ОПРГТ)

- Конкретни
- Реалистични, измерими и определени във времето
- Съгласувани със стратегическите цели и приоритети на НСРР, ОСР
- Отчитащи специфичните характеристики и вътрешния потенциал на общината за развитието
- Обвързани с анализа на силните и слаби страни, възможностите и заплахите

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Планирането е СЪВМЕСТНА ОТГОВОРНОСТ частен сектор

динамизъм

достъп до финанси

познаване на технологиите

управленската ефективност

предприемачеството

обществен сектор

нормативна база

социална отговорност,

грижи за околната среда

създаване на работни места

Държавен сектор

Нормативна уредба

Опазване на околната среда

Създаване на работни места

Осигуряване на финансиране

Необходимо е:

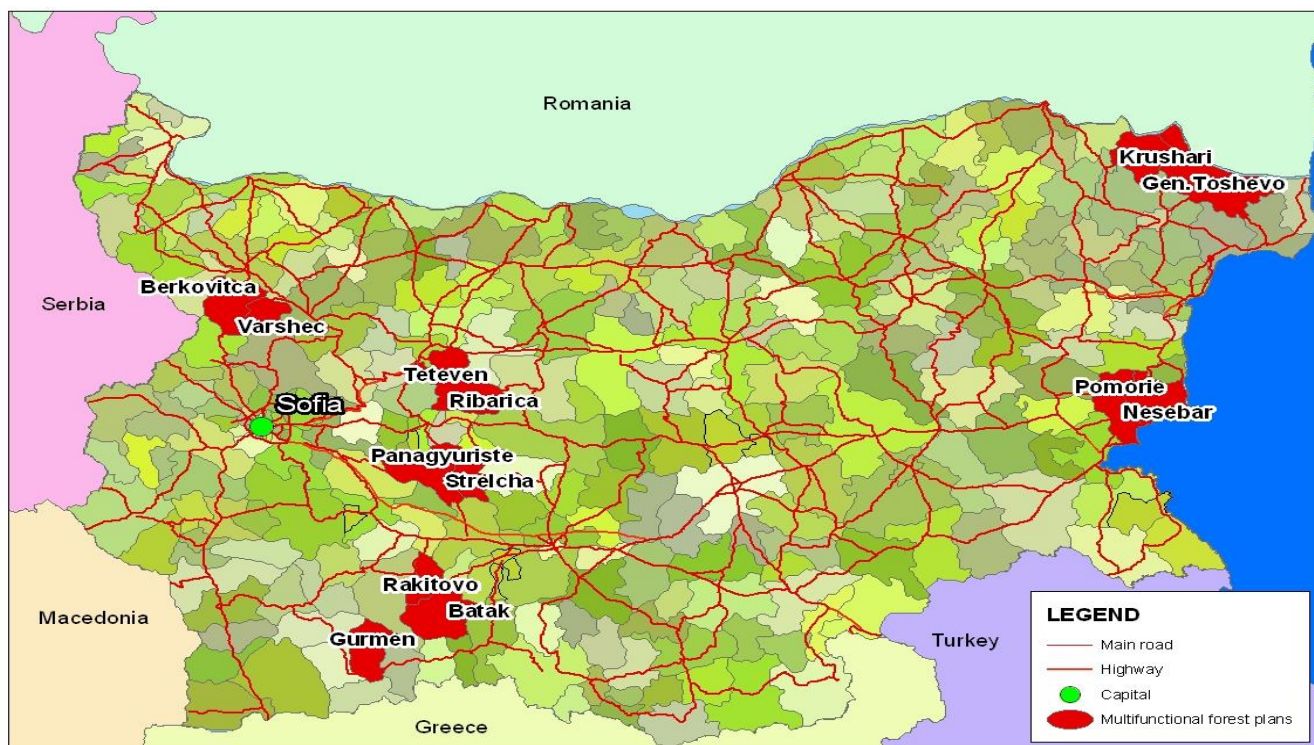
- Въвличане на гражданското общество за постигане на консенсус при вземане на решения при управлението и стопанисването на горите на общинско ниво.
- Необходимост от децентрализиране на вземането на решения, свързани със стопанисването и ползването на горите;
- Спазване на законовите и екологически изисквания свързани със запазване на биологичното разнообразие и природосъобразното и многофункционално стопанисване на горите.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Включване на прозрачни за обществеността механизми и демократизиране на процеса на вземане на решения

Основни научени уроци в България (1)

- Процедура за разработване на план
 - Мероприятия за изграждане на доверие и прозрачни механизми
 - Широки дискусии с участие на медии за масово осведомяване
 - Външен независим консултант и ГИС
- **Приоритизиране на функциите на горите**
 - Лесовъдите като подпомагащи баланса на интереси
 - Интегриране на нужди/интереси извън традиционния горски сектор
- Подробно планиране
 - Открито констатиране и описване на конфликти
 - Използване на разбираем език
 - Намиране на баланса между общото и конкретното

Основни научени уроци в България (2)

- **Роля на участниците в планирането**
 - Внасяне и защитаване на конструктивни предложения
 - Решаване на конфликти между заинтересованите страни по време на тематични срещи
- **Работа с монополистични държавни организации**
 - Сравняване на респективните правила и наредби в сектора
 - Представяне и обсъждане на различни възможности и конфликти
 - Осигуряване на лоби за промяна на настоящата незадоволителна ситуация
- **Координация с други Стратегии и Планове**
 - ОПРГТ са обвързани и подчинени на стратегии и планове на областно и общинско ниво

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

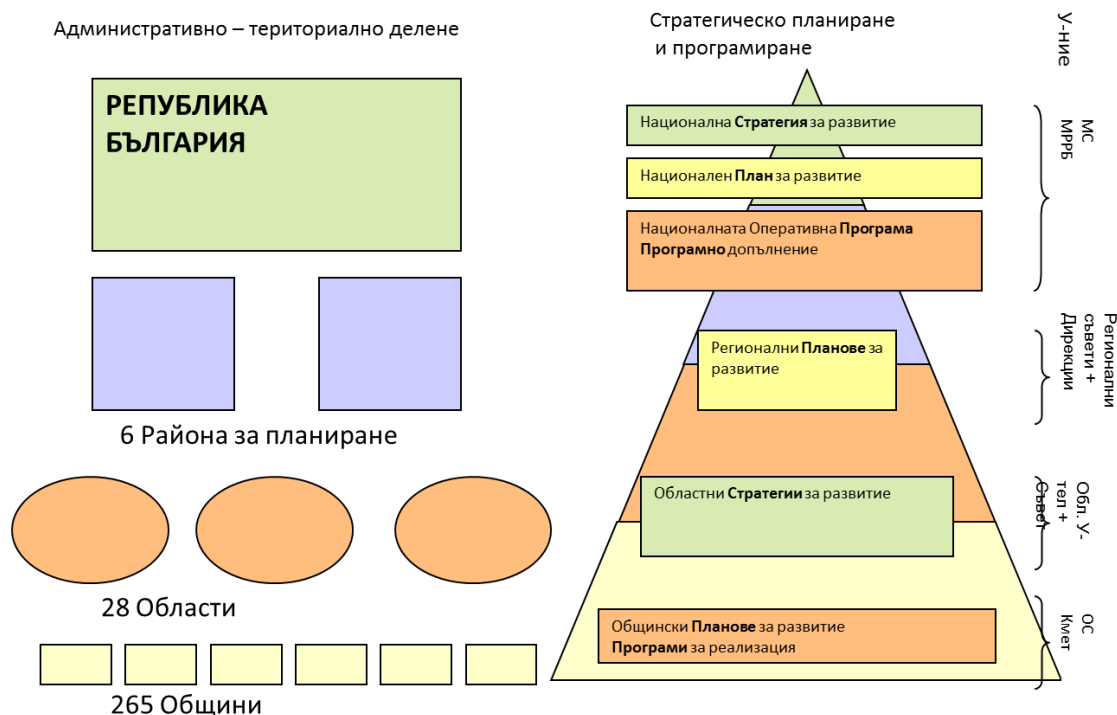
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

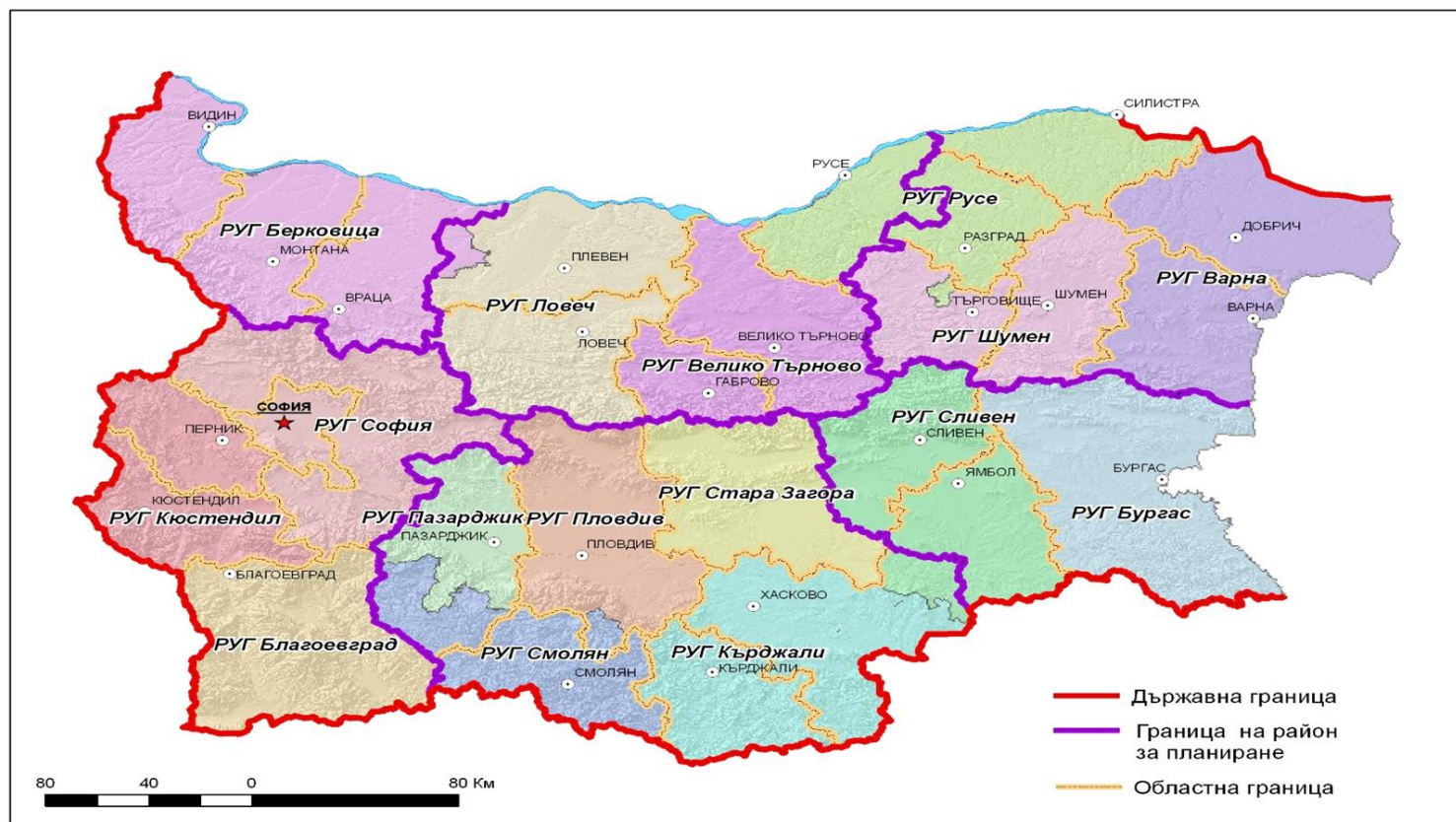
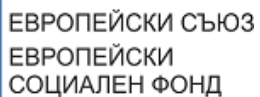

- ОПРГТ координира всички дейности отнасящи се до горските територии

Основни научени уроци в България (1)

- Решенията трябва да бъдат
 - ясни и постижими
 - лесно достъпни за обществеността
 - взети с консенсус с всички заинтересовани страни
- Изготвяне и изпълнение на финансов план
 - добавя само 5% към разходите на традиционното планиране
 - държавата и общините трябва да предвидят бюджет за разходите за действащи лица в процеса от страна на недържавния горски сектор
 - използва фондове от държавата, частния сектор и ЕС за изпълнението му
- Контрол и мониторинг
 - Разработване на критерии и индикатори за изпълнението на плана
 - Включване на всички действащи лица в мониторинга върху изпълнението
 - Осигуряване на публична достъпност на резултатите от мониторинга

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : Изработване на единна горскостопанска карта - ОПРГТ

- Единна горскостопанска карта, проблеми и предизвикателства свързани с нея
- Връзка между ЕГК и функционалните предназначения.
- ЕГК – основа за връзката между функционалните предназначения и ОЕП

Областен план за развитие на горските територии

➤ ЦЕЛИ:

- изработването на единна горскостопанска карта за горските територии за областта
- Функционалното зонироване на горските територии
- Определяне на възмездното ползване на обществените екосистемни ползи
- Определяне на целите на управление на горските територии и на ловното стопанство
- Екологична и социално-икономическа оценка

ЗАДАЧИ:

- идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересованите лица
- определяне на зоните за защита от урбанизация
- определяне на основните дървесни и храстови видове за залесяване
- определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно
- определяне на видовете стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи
- категоризация на горските територии

СЪДЪРЖАНИЕ НА ОПРГТ

- Единна горскостопанска карта
- Кратко описание на природните условия и горските територии (климатични х-ки, релеф, хидрографски х-ки)
- Характеристика на собствеността на ГТ
- Структура на управление на горите. Кратка история на горското и ловното стопанство в района
- Лесистост на областта и общините
- Анализ на потенциала на горските ресурси
- Роля и значение на горското и ловното стопанство за икономиката на областта

Единна горскостопанска карта

- Източници (основа)
 - Действащи ЛУП, карта от инвентаризацията и планирането
 - КВС, кадастър
 - Ортофото карта
 - Специализирани картни източници – карти за инфраструктурата (ОУП), планове за управление на ЗТ
 - Карти на действащи планове за управление на водните територии и кадастър на водите
- Осъвременена карта за цялата област към даден момент – за всички ГСЕ в дадената област се изготвя ЕГК.
- Отговаряща на критериите за точност на Наредба №20/2017г. и БГС 2005

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Точността на границата на подотделите да отговаря на изискванията по наредбата по чл.31 ЗКИР

Специализирана карта по смисъла на чл.32 от Закона за кадастъра и имотния регистър, която съдържа:

1. Данни от кадастралната карта за:
 - Границите на териториите с трайно предназначение горска територия;
 - границите на поземлените имоти;
 - данни от кадастралния регистър на недвижимите имоти - идентификатор на имота, вид територия, вид собственост и начин на трайно ползване.
2. специализирани данни за:
 - границите на подотделите в горските територии;
 - границите на ловностопанските райони, ловностопанското им деление, местоположението на биотехническите съоръжения и специализираната фуражна база;
 - количествени и качествени данни за подотделите;

Проблеми и предизвикателства ТЕХНИЧЕСКИ:

Качество на изходните данни

- Горски територии - §49 от ЗГ
- Реки и други водни обекти – т.н. воден кадастър/планове за управление на водните обекти
- Обекти на културното и историческото наследство
- Околовръстни полигони на населени места - §6 ПЗР на ЗГ

Необходимост от използване на ГИС среда

- Създаване на горска карта
- Категоризация на горските територии
- Идентифициране на екосистемните услуги и техните ползватели
- Създаване на ГИС сървър
- Идентифициране на несъответствия/явни факт.грешки?

Връзка с функционалното зонироване

Категоризация на ГТ:

1. Защитни
 2. Специални
 3. Стопански
- Горски територии предоставящи обществени екосистемни ползи – участие на заинтересованите лица
 - Зони за защита от урбанизация

Категоризацията, като следствие от качествена ЕГК в ГИС среда

- Повечето „защитни предназначения“ се актуализират в ГИС среда, както и определянето на новите такива.
- Зоните за защита от урбанизация сравнени с данни от ОУП и данни от кадастър.

ЕГК – основа за връзката между функционалните предназначения и ОЕП

Единна горскостопанска карта

Функционални предназначения

Обществени екосистемни ползи

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Сесия 3 Тема 1 Формулиране на стратегически цели за развитие на горския отрасъл в даден регион проф. д-р Иван Палигоров

ЗАКОН за горите

Обн. -ДВ, бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; изм., бр. 43 от 07.06.2011 г.; изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2012 г.; изм., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г.; изм., бр. 102 от 21.12.2012 г.; изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 27 от 15.03.2013 г.; изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; изм., бр. 109 от 20.12.2013 г.; изм. и доп., бр. 28 от 28.03.2014 г.; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.; изм., бр. 61 от 25.07.2014 г.; изм., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.; изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; изм., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.; изм. и доп., бр. 100 от 18.12.2015 г.; изм., бр. 13 от 16.02.2016 г., в сила от 15.04.2016 г.; изм., бр. 15 от 23.02.2016 г.; изм., бр. 57 от 22.07.2016 г.; изм., бр. 61 от 05.08.2016 г., в сила от 05.08.2016 г.; изм., бр. 95 от 29.11.2016 г.; изм. и доп., бр. 13 от 07.02.2017 г.; изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.; изм. и доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм. и доп., бр. 17 от 23.02.2018 г., в сила от 23.02.2018 г.; доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм. и доп., бр. 83 от 09.10.2018 г.; изм., бр. 1 от 03.01.2019 г., в сила от 01.01.2019 г.

Чл. 12.(Изм. -ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (1)Областните планове за развитие на горските територии се изработват за срок 10 години в съответствие със закона, Националната стратегия за развитие на горския сектор и Стратегическия план за развитие на горския сектор и съдържат:

- 1.единна горскостопанска картна основа за горските територии;
- 2.функционално зонироване на горските територии;
- 3.зони за защита от урбанизация;
- 4.цели на управлението на горските територии и на ловното стопанство.

(2)(Отм. -ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.);

(3)Областните планове се изработват за всички горски територии, независимо от тяхната собственост, като се хармонизират с областните стратегии за развитие по Закона за регионалното развитие.

(4)Изработването на областните планове за развитие на горските територии се възлага от съответните регионални дирекции по горите и се финансира от държавния бюджет

(5) Преди утвърждаване на областните планове за развитие на горските територии се провежда процедура по оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на съответната защитена зона по реда на Закона за биологичното разнообразие.

(6) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите, след съгласуване със съответните областни съвети за развитие, предлага на министъра на земеделието, храните и горите да издаде заповед за утвърждаване на областни планове за развитие на горските територии.

(7) Заповедта по ал. 6 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(8) Областните планове за развитие на горските територии се актуализират:

1. при актуализация на Националната стратегия за развитие на горския сектор;

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

2. при съществени промени в икономическите и социалните условия в съответната област;

3. в резултат на промени в националното законодателство или в законодателството на Европейския съюз.

(9) Актуализирането на областните планове за развитие на горските територии се извършва при условията и по реда на ал. 3 и 4.

(10) Зоните за защита от урбанизация се отразяват в общите и подробните устройствени планове.

(11) За горски територии, предоставени за нуждите на националната сигурност и отбраната, в областните планове за развитие на горските територии не се определят цели на управлението и функционално зонирание.

Чл. 15. (1) В общинските планове за развитие съгласно Закона за регионалното развитие се разработва раздел за развитието на горските територии, който е съобразен със съответния областен план за развитие на горските територии.

(2) Разделът за развитие на горските територии по ал. 1 се разработва въз основа на утвърдените горскостопански планове и програми и определя насоките за развитие на общината в областта на горското стопанство и свързаните с него дейности.

Чл. 5.(1) Директорът на регионалната дирекция по горите: 1.....;

2.....;

3. възлага изработването на областните планове за развитие на горските територии съгласно чл. 12 и 14 от Закона за горите;

НАРЕДБА № 18 от 7 октомври 2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии (притурка към ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 г.

Чл. 2. Областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и програми, планове за ловностопански дейности и планове за дейностите по опазване на горските територии от пожари се изработват чрез прилагане на обща номенклатура и файлов формат на пространствената и атрибутивната информация.

Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 - 2020 г. (НСРГ СРБ 2013 - 2020) е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на дългосрочно и устойчиво управление на жизнени и продуктивни многофункционални гори и нарастваща конкурентоспособност на горския сектор като основа за по-добър жизнен стандарт, особено в планинските и селските райони.

Предпоставка за устойчиво развитие на горските територии са регламентираният със Закона за горите три нива на горско планиране - национално, областно и местно, отразени съответно в Национална стратегия за развитие на горския сектор, Стратегически план за развитие на горския сектор, областни планове за развитие на горските територии и горскостопански планове и програми.

Визията на СЕСГ е свързана с управление на многофункционални и устойчиви гори и на иновативен горски сектор, допринасящ към изпълнение на Стратегия „Европа 2020” и задоволяване на настоящите и бъдещи социални и екологични потребности, подпомагайки свързаните с горите дейности.

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-CO1 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Основните цели, които си поставя СЕСГ, са: да допринесе за устойчивото стопанисване на жизнени, продуктивни и многофункционални европейски гори и за развитието на селските райони; да подпомогне интелигентния и устойчив растеж на икономиката, да подобри и да защити околната среда.

Определени са десет приоритетни области: промяна на климата, опазване на горите, зелена икономика, социални ползи, биоенергия, екосистемни услуги и биологично разнообразие, изследвания и иновации, горска информация и мониторинг, координация, сътрудничество и комуникация, международен сълъб.

Изпълнението на СЕСГ се очаква да допринесе за формиране на добавена стойност към икономиката на ЕС с помощта на изготвен и реализиран нов Горски план за действие на ЕС, насочен към: нарастване на горските територии, устойчиво ползване на дървесина и биомаса като източник на енергия, заетост, иновации, запазване на консервационния статус на горските хабитати и видове, представляващи интерес за ЕС, принос на горския сектор към зелената икономика, опазването на горите и социално-екологични подобрения; мониторинг и изследвания; горски стандарти и сертификация на горите.

НПР БГ 2020 предвижда пакет от три основни цели и осем приоритета. В Програмата са формулирани следните стратегически цели:

- 1) Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване;
- 2) Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението;
- 3) Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

Формулираният приоритет 4 „Развитие на земеделието за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси” включва подприоритет 4.5 „Устойчиво използване и управление на природните ресурси”, ориентиран към поддържане и съхраняване на горските ресурси.

Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012 - 2022 г., приета с Решение на Министерски съвет № 696/24.08.2012 г., акцентираща на следните изводи и приоритети, свързани с прилагането на НСРГСРБ 2013 - 2020 г.:

В периода до 2020 година европейските региони са изправени пред четири сериозни предизвикателства – глобализацията, демографския упадък, климатичните промени и енергийната зависимост, които в определени моменти се превръщат и в реални заплахи. Според европейски прогнози от 2008 г. за зависимостта на регионите от тези предизвикателства към 2020 г. българските райони, с изключение на Югозападния район, са в групата на слабо развитите европейски райони, силно зависими от новите предизвикателства. Пет от районите попадат в групата на силно уязвимите и по четирите предизвикателства. Само Югозападният район попада в групата на силно уязвими региони по две от четирите предизвикателства – климатичните промени и енергийната зависимост.

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

По негативно влияние на демографските промени Северозападният район е на последно място сред европейските райони.

Конвенция за биологичното разнообразие, ратифицирана със закон, приет от 37-то Народно събрание на 29.02.1996 г. обн., ДВ, бр. 22 от 15.03.1996 г. и **Стратегически план за биоразнообразието 2011 – 2020 г.**, формулиращи следните цели: 1) справяне с основните причини за намаляване на биоразнообразието чрез интегриране на биоразнообразието в работата на правителството и обществото; 2) намаляване на прекия натиск върху биоразнообразието и насърчаване на устойчивото ползване; 3) подобряване на състоянието на биоразнообразието чрез опазване на екосистемите, видовете и генетичното разнообразие; 4) увеличаване на ползите от биоразнообразието и екосистемните услуги за всички; 5) подобряване на прилагането чрез обществено планиране, управление на знанията и укрепване на капацитета. Целите на НСРГС 2013 - 2020 г. са синхронизирани с тези от Стратегическия план за биоразнообразието 2011 – 2020 г. по начин, позволяващ тяхната ефективна реализация.

Енергийна стратегия на Република България до 2020 г., приета от Министерския съвет с Решение № 133 от 09 март 2011 г., определяща националната задължителна цел, която България трябва да постигне - 16% от общото крайно потребление на енергия в страната през 2020 г. да бъде от възобновяеми източници, в т.ч. дървесна биомаса. България притежава значителни горски ресурси и развито селскостопанско производство – източници, както на твърда биомаса, така и на суровина за производство на биогаз и течни горива.

Национална концепция за пространствено развитие 2013 - 2025 г., приета с Протокол № 47.61 на Министерския съвет от 19.12.2012 г, отделяща специално внимание на неурбанизираните територии в националното пространство. По отношение на защитените територии и защитените зони формулираната стратегическа цел е опазване на българската природа чрез развитие и ефективно функциониране на Националната екологична мрежа и стимулиране на устойчивото развитие на националната територия.

Като специфични цели могат да бъдат посочени: опазване на идентичността на природното наследство и изключителното биологично и културно разнообразие; ефективна защита и използване на икономическия потенциал на природните и защитените територии с международна значимост; увеличаване на елементите от Националната екологична мрежа в регионите с най-нисък дял на защитени територии и зони, създаване на трансгранични екологични коридори, изграждане на капацитет за управление и подпомагане на възможностите за повишаване на доходите на общностите, живеещи в тези защитени територии чрез екологосъобразно ползване на природното богатство.

Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013-2020 е насочена към реализиране на **визията**:

„Към 2020 г. България ще има жизнени, продуктивни и многофункционални гори, устойчив, конкурентоспособен и иновативен горски сектор, съхранени биологично разнообразие, количество и качество на водните ресурси в горските територии. Секторът ще подпомага икономическото развитие на страната, ще осигурява условия за пълноценна реализация на заетите в него, ще способства в максимална степен за смекчаване на ефекта от промяната в климата и ще гарантира поддържането на здравословна околна среда.“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Осъществяването на визията е свързано с постигането на **три стратегически цели** в средносрочен план:

1. Осигуряване на устойчиво развитие на горския сектор чрез постигане на оптимален баланс между екологичната функция на горите и тяхната способност дългосрочно да предоставят материални ползи и услуги;
2. Засилване на ролята на горите за осигуряване на икономически растеж на страната и по-равномерно (балансирано) териториално социално-икономическо развитие;
3. Увеличаване на приноса на горския сектор в зелената икономика.

Въз основа на формулираните визия, мисия и стратегически цели са определени следните приоритети за развитие на горския сектор до 2020 г. (схема 1):

1. Поддържане на жизнени, продуктивни и многофункционални горски екосистеми, способстващи за смекчаване на последиците от измененията в климата;
2. Опазване, възстановяване и поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие в горските територии;
3. Повишаване на жизнеността и конкурентоспособността на горския сектор;
4. Използване на потенциала на горския сектор за развитие на зелената икономика.

Формулираните четири приоритета и двадесет мерки са тясно свързани със стратегическите цели. Изпълнението на НСРГSRБ ще допринесе за постигане на по-висока добавена стойност на национално ниво в следните приоритетни области: природосъобразно и многофункционално стопанисване на горските ресурси; постигане и поддържане на благоприятен консервационен статус на горските хабитати и видове и опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие чрез устойчиво управление на горските територии; ефективно управление на горския сектор; нарастване на приноса на горския сектор към зелената икономика.

Последователността при подреждането на приоритетите не означава по-голяма значимост на който и да е от тях. Всички приоритети следва да се разглеждат като еднакво важни и допринасящи за постигане целите на стратегията.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Определяне на целите Какво се очаква (иска) да стане?

Участниците в РГ се запознават с данни за състоянието на горите и горските територии и досегашното им стопанисване. Дискутират се въпроси за бъдещето на гората и какво всяка заинтересована страна очаква от нея.

Важно е членовете на РГ да са запознати със законовата уредба на сектора, който представляват.

В рамките на 1-2 работни срещи завършва тази фаза и започва Работната фаза

Декларация на заинтересованите страни:

Долуподписаните представители на заинтересованите страни, стремящи се към устойчиво и многофункционално стопанисване на горите на територията

Като приемаме, че :

- *устойчивото управление на горите е важно за бъдещето на областта;*
- *за да осигурим постоянство на ползите от горите в дългосрочен план, трябва да постигнем взаимно разбирателство;*
- *сме взели горите и природата назаем от нашите деца и внуци и сме отговорни пред бъдещите поколения с действията си;*
 - *обществеността на областта заслужава да живее в благоприятна и приветлива околна среда;*

декларираме :

- *Доброволно участие в подготовката на ОПГРТ на територията на област....;*
- *Постигнахме съгласие по приоритетните направления на Плана;*
- *Ще работим за прилагането на Плана и устойчивото управление на горите за нуждите на обществото.*

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Определяне възможностите

С какви възможности разполагаме?

Идентифициране възможните решения спрямо поставените цели. - Определянето става чрез дискусии в рамките на РГ. Исканията от представителите на РГ се номерират и записват.

Филтриране и класифициране на исканията и предложенията- Кой от поставените искания са законови, конкретни и се отнасят до стопанисването на горите? Кой са общи и близки по смисъл и могат да се групират и селектират в едно искане? Тази стъпка се осъществява на 3-то заседание на РГ, след като е добре подготвена от ВГ с използването на матрична таблица.

Матрична таблица

* – група или ведомство, поставило исканията;

К – група или ведомство, към което е поставено искането

№ искане	Вед. 1	Вед. 2	Вед. 3	Вед. 4	Вед. 5	Вед. 6	Вед. 7	Вед. 8	Вед. 9	Вед. 10	Община	Кметство	Частни горовладелци
1	*		К						К	*	К		
2		К	*							*	*	К	
4			К				*	К			К	К	
5	К		*						К				
8	*												
9	К										*		
10	К									*	*		
11				*						К			
12	К		*							К			
13	К		К							*			
14	К		*	*							*		
15	К										*		
16	К						*	К					
17				К			*						К
18	К							К	*				
19	К	К				*							
22	К	К	*	К				К					
23	К			*									К
24	К							*					
25	К									*			
26			*				К	К					
27			К				*						
28	К		К		*		К	К		К			
29	К		К						*				
30	К			*									К

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

Целта е да се генерират колкото се може повече идеи – Метод на “мозъчната атака”(може и SWOT, по-рядко)

Изготвя се Рамков проект или първи вариант на плана

Целесъобразно е използването на картен материал.

Най-добре е използването на Географска информационна система(ГИС)

Определят се **функциите на горите, целта** и насоките на стопанисване в тях. Формират се водещите **приоритети за развитието на горите и териториите и лесовъдските системи за стопанисване**

ЗГ (2011) Чл. 4. Горските територии изпълняват следните основни функции:

1. защита на почвите, водните ресурси и чистотата на въздуха;
2. поддържане на биологичното разнообразие на горските екосистеми;
3. осигуряване на социални, образователни, научни, ландшафтни и рекреационни ползи за обществото;
4. защита на природното и културното наследство;
5. производство на дървесни и недървесни горски продукти;
6. регулиране на климата и усвояване на въглерода.

Функции на горите по ЗГ (2011)

Чл. 5. (1) Горските територии в съответствие с преобладаващите им функции се делят на три категории:

1. защитни;
2. специални;
3. стопански.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

7-те стъпки на планиране на проекта

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ - ОПРГТ

ОПРГТ – задачи

- идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересованите лица
- определяне на зоните за защита от урбанизация
- определяне на основните дървесни и храстови видове за залесяване
- определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно
- определяне на видовете стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи
- **категоризация на горските територии**
- Категоризацията на ГТ – минало и настояще
- Средства за съвременно актуализиране на категоризацията
- Проблеми и предизвикателства
- Категоризацията – връзка между функционалните предназначения и ОЕП

Категоризацията на ГТ – минало и настояще

Наредба № 6 от 2004 г. – Наредба № 18 от 2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии

- ✓ Съществуващи функционални предназначения, които продължават своето действие
- ✓ Съществуващи функционални предназначение, които се видоизменят
- ✓ Нови функционални предназначение за Наредба № 18
- ✓ Нови несъгласувани с Наредба № 18

Функционално зонироване

- Категоризация на ГТ:
 1. Защитни
 2. Специални
 3. Стопански
- Горски територии предоставящи обществени екосистемни ползи – участие на заинтересованите лица
- Зони за защита от урбанизация

Функционални предназначения

А) ЗАЩИТНИ ГОРИ

(1) Горските територии за защита на почвата са:

1. с наклон над 30°
2. върху твърде плитки почви с наклон над 20°
3. между изградените диги за защита от вредното въздействие на водите
4. 200 м покрай р. Дунав
5. 100 м около големите реки
6. 50 м около останалите водни течения в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс
7. до 15 м около поройните водни течения
8. с IV и V степен на ерозираност
9. свлачища

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

10. клекови формации

11. гори върху каменливи терени, грохоти и морени

(2) Горските територии за защита на водите са:

1. разположени в санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди

2. до 200 м около язовирите

3. единични източници на питейни води за населението, за които не са определени санитарно-охранителни зони

4. разположени във водосбори на водохващания за стопански цели, включително напояване, рибарство и аквакултури, производство на енергия, изкуствен сняг

(3) Горските територии за защита на урбанизираните територии са ивици с широчина 50 – 100 м от границите на населените места от I до III категория и с широчина 25 – 50 м за населените места от IV до VIII категория.

(4) Горските територии за защита на сградите и обектите на техническата инфраструктура са ивици с широчина:

1. 100 – 200 м от обхвата на магистралите;

2. 50 – 100 м от обхвата на първокласните пътища;

3. 25 – 50 м от обхвата на останалите пътища от републиканската пътна мрежа;

4. 25 – 50 м около сградите и обектите, обслужващи техническата инфраструктура, по смисъла на Закона за устройство на територията; Горските територии в обхвата се оформят по писмено искане на техните собственици или ползватели, представено в рамките на процеса на изготвяне на ОПРГТ.

5. 50 – 100 м от двете страни на железните пътища;

6. 200 м около обхвата на действащи лавини.

(5) Горските територии от горната граница на гората са ивици с широчина 100 – 200 м от границите на гората с високопланинските пасища или клековите формации.

(6) Защитни горски пояси са култури и насаждения за:

1. защита на почвите на земеделските територии;

2. инженерни съоръжения

3. урбанизирани територии

4. подобряване на микроклимата

(7) Създадени по технически проекти за борба с ерозията са горските територии, включени в обхвата на технически проекти за борба с ерозията

Б) СПЕЦИАЛНИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

(1.) включени в границите на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии

(2) включени в защитените зони, декларирани и обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие

(3) Други специални горски територии, върху които по реда на други закони са определени и въведени особени статuti и режими

(4) семепроизводствени насаждения и градини;

(5) горски разсадници

(6) опитни и географски култури от горски дървесни и храстови видове;

(7) дендрариуми ;

(8) научноизследователски и учебно-опитни гори; Учебно-опитни гори са горски територии, включени в учебно-опитни горски стопанства, както и опитни и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

експериментални участъци за провеждане на научни изследвания в областта на горското стопанство

(9) Токовища

(10) до 200 м около туристическите хижи, категоризирани по Закона за туризма и обекти с религиозно значение по предложение на общините;

(11) бази за интензивно стопанисване на дивеча

(12) с рекреационно значение

(13) за поддържане на ландшафта

(14) с висока консервационна стойност

Гори с висока консервационна стойност са:

1. гори, в които са установени изчезващи, редки, застрашени и ендемични видове
2. горски местообитания от национална, европейска и световна значимост за опазване
3. гори във фаза на старост
4. 4. гори, предпазващи от разпространението на пожари
5. 5. горски територии със социално значение за местните общности, свързани със съхраняване на културното наследство и национални традиции – ВКС 6
6. 6. други горски територии, определени като гори с висока консервационна стойност в процесите на горската сертификация, в проучвания и изследвания, включени в националната система за мониторинг на биологичното разнообразие. Без дублиращите се с тези от т. 1 до т.13
7. **В) СТОПАНСКИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ**
8. Стопански са горските територии, които не са обхванати в т. А до В и чието стопанисване е насочено към устойчиво производство на дървесина и недървесни горски продукти, както и предоставяне на услуги;
9. **Г) ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА ОТ УРБАНИЗАЦИЯ**

Средства за съвременно актуализиране на категоризацията

- Новата ЕГК в ГИС среда
- Растерни и др. модели (DEM, и др.)
- Осъвременена база данни (атрибутна информация) от съществуващите Инвентаризации и ГСП
- Налични климатични данни/модели
- Кадастрални данни – пътна мрежа, населени места, кадастр на водните обекти и др.

Проблеми и предизвикателства

- Категоризацията, като следствие от качествена ЕГК в ГИС среда
- Пропуснатото синхронизиране на терминологията в Наредба № 18 от 2015 г. И Решение № 6/ 16.02.2015 г.
- Уточняване терминологията на приложенията от Наредба № 18 и номенклатурите от ZEM
- Нужда от Нова номенклатура за ZEM, публикувана официално от ИАГ

Категоризацията – връзка между функционалните предназначения и ОЕП

- Качествената категоризация е основата за определянето/предлагането на ОЕП
- ГТ предоставящи ОЕП се идентифицират на базата на актуализираната категоризация на горите и таблицата за съответствие между категориите гори и екосистемните ползи – Приложение № 13 от Наредба 18.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА ОТ УРБАНИЗАЦИЯ

ЗАДАЧИ от ОПРГТ

- идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересованите лица
- **ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИТЕ ЗА ЗАЩИТА ОТ УРБАНИЗАЦИЯ**
- определяне на основните дървесни и храстови видове за залесяване
- определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно
- определяне на видовете стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи
- категоризация на горските територии

ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА ОТ УРБАНИЗАЦИЯ

ЗАКОН ЗА ГОРИТЕ – ДР:

25. "Зона за защита от урбанизация" е част от горските територии, в която е забранено извършването на строителство, с изключение на елементи от техническата инфраструктура и хидротехнически съоръжения, както и на съоръжения, свързани с управлението на горските територии.

Наредба № 18 от 2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии

Чл.52. ал.4 - В областния план се определят и отразяват в пълния им обхват всички категории горски територии, териториите, предоставящи обществените екосистемни ползи, и **зоните за защита от урбанизация**.

ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА ОТ УРБАНИЗАЦИЯ – връзка с други закони

Закон за регионалното развитие (ЗРР):

Чл. 7г. (Нов - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (1) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 3 (**област**) определя стратегията за пространствено развитие на областта и връзките ѝ с други области в рамките на района от ниво 2 и в съседни райони в страната и в съседните държави.

6. функционално зонироване на пространството - индустриални и бизнес зони с национално, регионално и местно значение на територията на областта, **зони за туризъм и отдих с регионално и местно значение**, зони за транспортни дейности, **защитени територии**;

ЗУТ – ОПРГТ

Общи устройствени планове

Чл. 111. (1) (Предишен текст на чл. 111 - ДВ, бр. 28 от 2018 г.) За земеделски, **горски** и защитени територии, за нарушени територии за възстановяване и за територии със специално или друго предназначение могат да се разработват специализирани подробни устройствени планове, които решават отделни устройствени проблеми и обхващат структурни части от територията на общината.

§ 5. По смисъла на този закон:

5. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) "Територии с режим на превантивна устройствена защита" са определени с концепции и схеми за пространствено развитие и с устройствени планове територии, които притежават висока природно-ландшафтна, екологическа и културна стойност, но не са обявени за защитени със специален закон.

Преходни разпоредби

§ 6.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.)

Наличните кадастрални планове, планове за земеразделяне и другите планове, свързани с възстановяване правото на собственост върху земеделски земи и поземлени имоти в горски територии, се ползват за изработване на устройствени планове до изработването и влизането в сила на кадастрална карта за съответната територия.

(8) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Плановете по ал. 7, които не са в цифров вид, преди изработване на устройствения план се преработват в цифров вид във формат, определен по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър.

ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА ОТ УРБАНИЗАЦИЯ

1. Приоритетно определени(посочени) от местните обществени групи/представители ГТ
2. Планова защита на специфични функции на горите – но не всички функции. Някои от функциите се нуждаят от възможности за „реализация“ на ползите им, за да служат , като ОЕП. Възможно е да има нужда от съгласувани/преценени инвестиционни намерения, които да облагодетелстват ОЕП.
3. Съвместими функционални групи – основа за определянето на ЗЗУ
 - Група за защита на почвите
 - Горна граница на гората
 - Гори създадени по техн. проекти за борба с ерозията
 - Други специални – Гори с висока консервационна стойност (ВКС) – не всички!

- ГИС процедура по идентификация на слоевете за определяне на ЗЗУ
- Предлагање на обществено обсъждане получените селекции на зоните

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : Спазване на изискванията в утвърдения ОПРГТ за категоризация на горските територии

Спазване на изискванията

- ДОСТЪПНОСТ до създадената категоризация по категории гори и функционални групи предназначения (ФП).
- ✓ Като част от ЕГК
- ✓ Списъци на съответните подотдели и части от тях за ФП
- ✓ Списъци с имоти и части от тях за отделните ФП

Достъпността се осигурява от РДГ за отделните ОПРГТ.

Създават се нормативни указания/изисквания за проверка на изискванията на категоризацията при извършването на горскостопанските дейности през времето между утвърждаването на ОПРГТ и съответните ГСП и програми, утвърждавани след него.

Изисквания на категоризацията

- Определени със заповедите за Защитените територии, като разрешени и забранени дейности, посочени в ОПРГТ
- Определени с плановите за управление на тези за които се създават планове (ПП, ЗЗ Натура 2000 и др.) като разрешени и забранени дейности, посочени в ОПРГТ
- Изисквания породени от другите ФП

Изисквания породени от другите ФП

ЦЕЛИТЕ И НАСОКИТЕ за стопанисване за категориите гори, функционални групи гори от ОПРГТ, са водещи, като изисквания за всички определени без заповеди и планове за управление.

Примерни изисквания:

- ✓ Ограничени видове сечи
- ✓ Ограничени методи при някои отгледни сечи
- ✓ Ограничени интензивности
- ✓ Допълнително определени минимални пълноти или склопености, като индикатор за сечите
- ✓ Структурно и видово разнообразие
- ✓ Технологични изисквания при дърводобива
- ✓ За горите с ВКС, съответните изисквания са породени от вида ВКС – от възможни забрани за сечи в определени територии до ограничения в дърводобивните дейности

Отговорни лица и институции

- РДГ и съответните длъжностни лица
- Директори и служители в ДГС/ДЛС
- Управители и отговорни лесовети за териториите недържавна собственост

Проблеми и предизвикателства

- Достъпност до всички нива от ОПРГТ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- Когато ФП е „буферно“ определено, т.е. нямаме реално разделяне на подотдели в или извън ФП. Ако е ДГТ то се приема насоката/ограничението за цялата площ, ако е недържавна собственост същото важи за имота.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : Спазване на изискванията в утвърдения ОПРГТ за защита на горските територии от урбанизация

Спазване на изискванията

- ДОСТЪПНОСТ до определените зони за защита на горските територии от урбанизация (ЗЗГТУ) определени с ОПРГТ.
- ✓ Като част от ЕГК
- ✓ Отразяване на ЗЗГТУ в кадастралната карта

Подобни предизвикателства ще бъдат и отразяването на приетите с ОПРГТ територии за заски писти и стълбове за лифтове и влекае.

- Достъпността се осигурява от РДГ за отделните ОПРГТ.
- До отразяване в кадастралната карта, отговорността за спазване на изискванията на ЗЗГТУ е също на РДГ, като орган отговарящ за контрола на дейностите в ГТ. Което налага нуждата от участие/контрол във всички етапи от приемането на устройствени планове (ОУП, ПУП) за всяка община.
- Достъп на РДГ до специализираните кадастрални карти
- Квалифицирани служители за работа със съответните карти и процедури по тяхното приемане
- Наложително е уведомяването на РДГ за започване и работа по процедурите от ЗУТ свързани с териториалното устройство на териториите извън регулация

Проблеми и предизвикателства

- Термина „горски територии“ в Закона за горите
- От 2011 г. до сега, все още съществуват „гори“ върху земеделски територии, както и др. територии!
- Проблем с кадастралната карта и отразяването на ГТ в нея

Фактичестката ситуация сега, налага горепосочените изисквания за контрол по спазване изискванията на приетите ЗЗГТУ в ОПРГТ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : Оценка на процеса на отразяване на приетите горски територии за защита от урбанизация, в планове за развитие и устройствените планове на общините

Планове за развитие на общините

Съгласно ЗРР:

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2016 г.) (1) Системата от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие обхваща:

- 1. Националната стратегия за регионално развитие;**
- 2. регионалните планове за развитие;**
- 3. областните стратегии за развитие;**
- 4. общинските планове за развитие;**
- 5. интегрираните планове за градско възстановяване и развитие.**

Чл. 13. (1) (Доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2016 г.)

Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с областната стратегия за развитие и общия устройствен план на общината.

(2) Общинският план за развитие съдържа:

- 1. анализ на икономическото и социалното развитие на общината;**
- 2. целите и приоритетите за развитие на общината за определен период;**
- 3. индикативна финансова таблица, обобщаваща необходимите ресурси за реализация на плана;**
- 4. индикаторите за наблюдението и оценката на плана;**
- 5. необходимите действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана;**
- 6. описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;**
- 7. програма за реализация на общинския план за развитие, с която се конкретизират проектите за неговото изпълнение, съответните финансови ресурси и звената за изпълнение на проектите;**
- 8. предварителната оценка на плана;**
- 9. (нова - ДВ, бр. 22 от 2014 г., в сила от 11.03.2014 г.) мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени.**

Отразяване на горските територии

- Данните за горските територии в ОПР на общините са оскъдни до изцяло липсващи в сега действащите планове
- Ако има данни за ГТ, то те са част от общите екологични данни или разпределение на териториите
- В общите устройствени планове на общините, съгласно § 6. ал.7, 8 от ЗУТ се отразяват в кадастралната карта.

Поражда се нуждата от наблюдение и оценка на процесите на отразяване на специфичните ГТ, като тези за защита от урбанизация.

Съгласно ЗУТ:

Чл.115,ал.(6) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 1 от 2019 г., в сила от 01.01.2019 г.) Информацията по ал. 1 - 5 се предоставя

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

задължително на съответната държавна или общинска администрация, или на други лица, имащи право да възлагат устройствени планове. При поискване информацията се предоставя в 14-дневен срок. При отказ или закъснение се носи административнонаказателна отговорност съгласно този закон.

- Връзка между РДГ и съответните общински администрации в етапите на създаване, одобряване и изменение на устройствените планове.

Тема : Проверка на актуалността на ЕГК и категоризацията от утвърдения ОПРГТ, при изработване на горскостопански планове и програми

- ЕГК със нейните слоеве (shp, др.) се нанасят върху съществуващия лесо слой и слой кадастър към момента на започване на инвентаризацията на Горскостопанската единица (ГСЕ).
- ЕГК в ОПРГТ, може да бъде създадена и използвана без промяна на границите на отделните „подотдели“ от последните инвентаризации и планиране.

Категоризацията в ОПРГТ

- При новите ГСП и Инв. ще се променят граници на съответните „подотдели“, т.е. при тях се създават новите подотдели с различни функционални предназначения.
- Промяна на граници в следствие на проведени процедури по изясняване на „явна фактическа грешка“, вкл. безпричинно посочени, като „държавна публична собственост“.
- Създадените сечения за видовете функционални предназначения, на база генерирани „буфери“ в ОПРГТ, се нанасят при актуализацията на горскостопанските планове (ГСП) на ниво насаждения.
 - ✓ 200 м покрай р. Дунав
 - ✓ 100 м около големите реки
 - ✓ 50 м около останалите водни течения в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс
 - ✓ до 200 м около язовирите
 - ✓ Горските територии за защита на урбанизираните територии са ивици с широчина 50 – 100 м от границите на населените места от I до III категория и с широчина 25 – 50 м за населените места от IV до VIII категория
 - ✓ 100 – 200 м от обхвата на магистралите;
 - ✓ 50 – 100 м от обхвата на първокласните пътища;
 - ✓ 25 – 50 м от обхвата на останалите пътища от републиканската пътна мрежа;
 - ✓ 25 – 50 м около сградите и обектите, обслужващи техническата инфраструктура
 - ✓ 50 – 100 м от двете страни на железните пътища;
 - ✓ 200 м около обхвата на действащи лавини.
 - ✓ Горските територии от горната граница на гората са ивици с широчина 100 – 200 м
 - ✓ до 200 м около туристическите хижи
- Създадените списъци за отделните категории/ функционални предназначения се актуализират със съответните нови „подотдели“ от новата инвентаризация „на ниво насаждение“.
- Новоучредените Защитени гори, със новите им заповеди и граници се нанасят на Горскостопанската карта (ГК)
- Други нововъзникнали функционални предназначения, през периода между приемането на ОПРГТ и новата инвентаризация за съответната ГСЕ.

Всички нови граници на ФП се съгласуват с границите на насажденията, породени от таксационните данни и изискванията за стопанисване на насажденията.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- При анализа на горите в отделните групи функционални предназначения, се проверява състоянието и извършените лесовъдски мероприятия в тях.
- На база **анализа** им, се прави оценка на възможностите им да се стопанисват, без да променят основното си предназначение.
- „Анализ на състоянието“ по функционални групи се прави с помощта на видовете гори от Приложение №5 от Наредба № 18 от 2015 г.
- Прави се филтриране на функционалните предназначения с видовете гори.
- След анализа се пристъпва към планиране на насоки за стопанисване съобразени с целите и насоките за стопанисване от ОПРГТ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : Изработване на горскостопански планове и програми съобразно предвижданията в утвърдения ОПРГТ

Съгласуване на ЕГК от ОПРГТ със лесо-слоя на ГСЕ

- Проверка на актуалността на ЕГК от ОПРГТ за съответната горскостопанската единица (ГСЕ).
- Промяна на границите на отделните „подотдели“ от последните инвентаризации и планиране спрямо новите данни от ОПРГТ, поради изчистване на грешки, промяна в категоризацията за тези, за които се налага промяна на подотделите.
- Проверка в кадастралните данни за ЗЗГТУ, ски писти и съоръжения за промяна на предназначенията

Съгласуване на категоризацията в ОПРГТ за ГСЕ

- При новите ГСП променените „подотдели“, се причисляват към съответните ФП.
- Новите „подотдели“ заменят в списъците по ФП и принадлежности към съответните ОЕП, тези които са били посочени, като части от тях.
- Проверяват се за новоучредени със заповеди нови ЗТ или такива с променени граници (?? Дали ще се прави промяна в ОПРГТ, в такива случай??)

Видове гори от ОПРГТ в ГСП

- Проверка на променените насаждения по видовете гори от Приложение №5 от Наредба № 18 от 2015 г.
- Проверка на промяната на видовете гори спрямо ФП, тяхното основно (преобладаващо ФП, дали се променя)
- Анализ на състоянието на видовете гори
- Анализ на потенциала на видовете гори
- Използват се водещите насоки от ОПРГТ по функционални групи при планиране на насоките за сеч в насажденията

ОПРГТ цели и насоки

- Определените цели и насоки, са водещи при планирането на насоките за сеч в ГСП.
- Определените насоки по видове гори, като части от групите ФП
- Определеното състояние/таксационна характеристика от инвентаризацията
- Горното важи с особена актуалност при горите със водещи ЗиСпФ
- Вземат се предвид и изискванията от процедурата по оценката за съвместимост на ОПРГТ със ЗЗ Натура 2000
- При горите със стопански функции, отново ще са водещи определените цели и насоки от ОПРГТ
- При етапа приемане на организацията за стопанисване и размер на годишното ползване, освен по стопански класове, организацията и ползването на дървесина се представя и по видове гори

Видове гори от Приложение №5 от Наредба № 18 от 2015 г.

- Гори от бял бор
- Гори от черен бор

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Гори от смърч
- Гори от об. Ела
- Смесени иглолистни и иглолистно-широколистни гори
- Гори от бяла и черна мура
- Клек
- Дървовидна хвойна
- Култури от чужди игл видове
- Букови гори
- Термофилни букови гори
- Гори от зимен дъб
- Смесени дъбови гори (зимен дъб, благун, цер)
- Гори от цер
- Гори от космат дъб
- Крайречни гори
- Лонгозни гори
- Гори от обикновен кестен
- Гори от обикновен габър
- Гори от липи
- Смесени широколистни гори (планински ясен, явори, липи) на стръмни склонове.
- Гори от бреза
- Гори от трепетлика
- Гори от конски кестен
- Гори от воден габър
- Гори от келяв габър
- Гори от пърнар
- Гори от акация
- Орехови култури

Видове гори – предимства и недостатъци

- Видовете гори съчетават предимствата на класификациите по тип месторастене и тип гора
- Типа месторастене е с преобладаваща ориентация към производствената функция на горите
- Типа гора е преобладаващо фитоценологична класификация. Възможно е в рамките на едно насаждение да имаме няколко типа гора!
- По – близки до екосистемните нива, като нива над това на отделните насаждения
- При анализа им може да се определят, такива с „коренен“ и „производен“ произход
- В съчетание с анализа на преобладаващо функционално предназначение в рамките на ОПРГТ, може да се поставят реални цели и насоки на стопанисване, които да бъдат обвързани и с определени ОЕП
- Анализ на потенциала по видове гори, разкрива реалните му нива (реални прирасти, разпределения по класове възрасти, видове насаждения и т.н.)
- Не на последно място, съществува изискването за „Оценка на въздействието на плана(ОПРГТ) върху състоянието и развитието на горските територии по видове гори“
- Всички тези данни взети от ОПРГТ, помагат за едно реално планиране на мероприятия в ГСП, съобразено с преобладаващите ЗиСпФ на горите

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : Оценка на функционалното зонироване от ОПРГТ върху планирането на лесовъдски мероприятия в конкретните зони, част от плановете и програмите

Функционално зонироване

- Функционалното зонироване, като връзка между актуализираната категоризация и ОЕП
- Актуализираната категоризация с категориите гори и групите функционални предназначения (ФП) са основа за определянето на целите и насоките за стопанисване в ОПРГТ

Определяне на целите и насоките за стопанисване в ОПРГТ

- ✓ Целите и насоките се определят за всяка група ФП, като се обвързват с преобладаващата функция, която изпълняват в контекста на конкретните ОЕП с които се обвързват
- За конкретния ГСП се прави справка за ФП и видовете гори, за всеки вид гора от Приложение №5 от Наредба № 18 от 2015 г. се анализира преобладаващата функция

ВИДОВЕТЕ ГОРИ – ИНДИКАТОРИ ЗА ФУНКЦИИТЕ НА ГОРИТЕ

- Определените цели и насоки по видове гори в рамките на функционалните зони/ФП от ОПРГТ се интегрират в конкретните групи ФП от ГСП
- Видовете гори с техните преобладаващи ФП и обратното, ФП с преобладаващия вид гора се наблюдават и оценяват между два периода на планиране

Примери

- При групата ФП за защита на водите – определянето на целите и насоките за стопанисване, може да се проследява с определени допълнителни индикатори, като например склопеността в различните видове сечи и етапи от тях. Ако склопеността се използва за индикатор но общо за всички гори в тази група ФП, то резултата би бил един и съвсем друг, ако се подраздели по видове гори.

При една и съща “склопеност” за буковите гори и същата за смесените иглолистни, нивата на интерцепция, както и останалите параметри от т.нар. воден баланс, не биха били еднакви. Това показва нуждата от диференциация на индикаторите по видове гори в рамките на групите ФП. Така актуалността на анализа за тези ФП ще бъде по – висока.

Това е само един пример, но подобни биха могли да бъдат предложени и за други ФП и други видове гори.

Видовете гори са по – близки до нивата на отделните екосистеми, така може да се наблюдават промените и правят оценки за тях на ниво ОПРГТ, а от там и за конкретните ГСП.

Елементи на наблюдение и оценка

- **Естественост** – степен на естественост в границите на вида гора. Някои са съставени от различни – изкуствени и естествени по произход гори. Насърчава се трансформацията им в естествени, от там и тяхната оценка.
- **Структура** – основна характеристика на всяка екосистема. Необходимо е при планиране на целите и насоките в ОПРГТ да сме наясно с началното състояние на

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

структурата за отделните видове гори, която в следствие да оценяваме. Структура – по класове на възраст, по степени на дебелина за основните дървостои, разпределение на запасите между отделните степени и класове на възраст, в рамките на вида гора.

За структурата по възраст целевата такава ще бъде тази, която допринася за най – добра производителност при изпълнение на останалите функции, гарантирана от нейната устойчивост.

- **Функционалност** – поддържане на функционалната продуктивност на вида гора спрямо преобладаващата му функционална принадлежност и свързаните с нея ОЕП. Оценка на възможностите за предоставяне на ОЕП, както и наблюдение на функционалните резултати от тези гори, спрямо основното им предназначение.
- **Продуктивност** – оценка и наблюдение на продуктивността на видовете гори, не само общата производителност (запаси дървесина), но и нива на прирастта сравнени с елементи от структурата на вида гори и неговата производителност.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : Съпоставка на анализа за потенциала на горските ресурси на областта, спрямо други възможни източници на данни за горските ресурси

Анализ на потенциала на горските ресурси

- Източници за анализ на горските ресурси:
 - ОГФ (Баланс на горските територии) на ниво РДГ
 - Събрани данните от ГСЕ, част от областта за която е ОПРГТ
- Резултат от тези източници – сега предложените три ОПРГТ

Предимства и недостатъци

ПРЕДИМСТВА:

- ✓ достъпни данни от РДГ, ИАГ или сбор от ГСП на ГСЕ

НЕДОСТАТЪЦИ:

- ✓ Непълнота на данните, като разнообразие от варианти за основа на анализи – само във формите ОГФ/БГТ
- ✓ Колкото повече площи, подотдели, толкова по – голяма грешка в данните от инвентаризации на ниво насаждения
- Досега представените ОПРГТ за 2019 г. – данните от ГФ, ясно показват своята недостатъчност

АЛТЕРНАТИВИ:

- Обобщени данни от ГСП/Инвентаризации по ГСЕ, от първоначален зем-формат. Налични софтуерни решения, които позволяват определянето на видовете гори върху сега достъпни данни от ГСП/Инв. И генериране произволни справки с тях.
- Данни от извадки на Национални горски инвентаризации (НГИ)

Предимства на данните от НГИ:

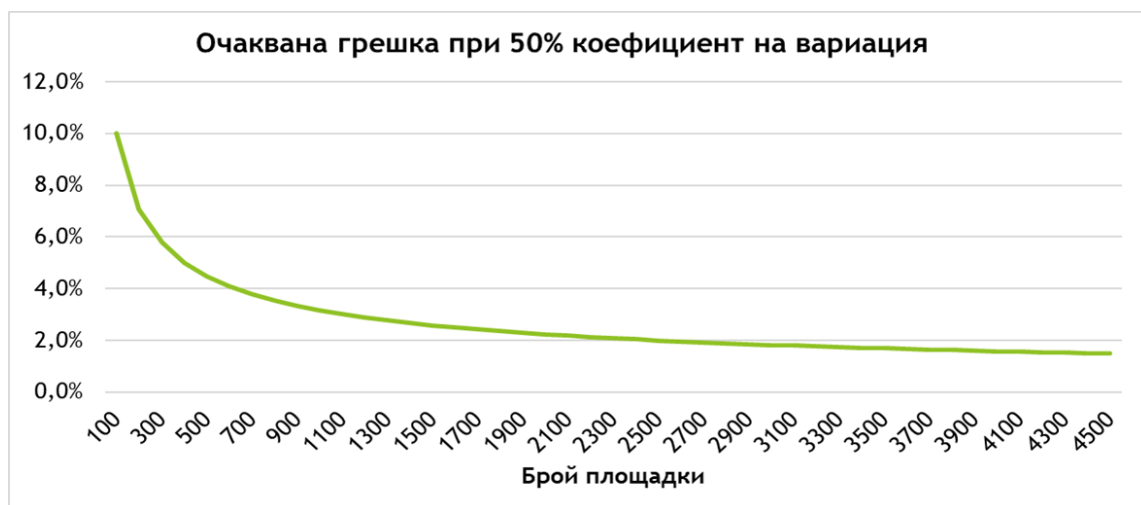
- ✓ Подход на инвентаризация отгоре-надолу, т.е. гарантирана първоначална висока точност за съвкупността от данни за цялата държава/регион
- ✓ Статистическа извадка на дългогодишно прилагани методи в отделните държави от ЕС и други страни
- ✓ Определени нива на грешка в рамките на дадена област/район

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НГИ

Визия за бъдещето

С увеличаване на трудовите възнаграждения, демографската криза в страната и увеличените очаквания от качеството на данните, алтернативите за други източници на горски данни за нива държава, области, райони е без алтернативна НГИ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕКОСИСТЕМНИТЕ ПОЛЗИ ОТ ГОРИТЕ

ОПРГТ – задачи

- идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересованите лица
- определяне на зоните за защита от урбанизация
- определяне на основните дървесни и храстови видове за залесяване
- **определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно**
- определяне на видовете стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи
- категоризация на горските територии

Основи за определянето на Обществените Екосистемни Ползи (ОЕП)

- Категоризацията на ГТ
- ЕГК и кадастралната карта
- Приложение № 13 от Наредба № 18 от 2015 г.
- Допълнителни критерии
- Обществени екосистемни ползи (чл.249 от ЗГ)
 1. защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения;
 2. обезпечаване на количеството и качеството на водата;
 3. поддържане на биологичното разнообразие;
 4. екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат;
 5. осигуряване на условия за рекреация и туризъм;
 6. поддържане на традиционния ландшафт;
 7. защита на природното и културното наследство;
 8. защита на инфраструктурни обекти и съоръжения;
 9. забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата.

Функционално зонироване и ОЕП

Категории гори (чл.5)	Обществени екосистемни ползи (чл.249 от ЗГ)
Защитни горски територии	
за защита на почвите	защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения
за защита на водите	обезпечаване на количеството и качеството на водата
за защита на урбанизираните територии	екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат;
за защита на сградите и обектите на техническата инфраструктура	защита на инфраструктурни обекти и съоръжения
включващи горна граница на гората	забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата
защитни пояси	забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата
създадени по технически проекти за борба с ерозията	защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Специални горски територии	
защитени територии по смисъла на ЗЗТ	поддържане на биологичното разнообразие; защита на природното и културното наследство;
защитени зони по смисъла на ЗБР	поддържане на биологичното разнообразие; защита на природното и културното наследство;
с особени статут и режими определени по реда на други закони	защита на природното и културното наследство; обезпечаване на количеството и качеството на водата
семепроизводствени насаждения	поддържане на биологичното разнообразие
семепроизводствени градини	поддържане на биологичното разнообразие
горски разсадници	поддържане на биологичното разнообразие
опитни и географски култури от горски дървесни и храстови видове	поддържане на биологичното разнообразие
дендрариуми	осигуряване на условия за рекреация и туризъм
научноизследователски гори	
учебно-опитни гори	
токовища	поддържане на биологичното разнообразие
до 200 м около туристическите хижи	осигуряване на условия за рекреация и туризъм
до 200 м около обекти с религиозно значение	осигуряване на условия за рекреация и туризъм; защита на природното и културното наследство
бази за интензивно стопанисване на дивеча	
с рекреационно значение	осигуряване на условия за рекреация и туризъм
за поддържане на ландшафта	поддържане на традиционния ландшафт
Гори с висока консервационна стойност	защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения; обезпечаване на количеството и качеството на водата; поддържане на биологичното разнообразие; екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат; осигуряване на условия за рекреация и туризъм; поддържане на традиционния ландшафт; защита на природното и културното наследство; защита на инфраструктурни обекти и съоръжения; забавяне и регулиране на въздействията от промените на климат

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Обвързването на групите ФП с определена ОЕП е двупосочно, може едно ФП да се обвърже с една полза, може и с повече, както и обратното, за една полза да се свърже с повече ФП.
- Приложението не покрива всички варианти на обвързаност
- В сега предложените ОПРГТ – за Смолян, Монтана и Добрич – примерите са положителни
- Предлагаането на допълнителни критерии, повишава възможностите за предложения на ОЕП.
- В определените задачи на ОПРГТ е записано: „определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно“
- Разширяват се възможностите в процеса на обществени обсъждания да се разширят зоните за ОЕП

Стопански дейности – плащане на ОЕП

- Съгласно определените задачи:
- ✓ „определяне на **видовете стопански дейности**, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи“
- ✓ „идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересованите лица“
- Необходимо е със съдействието на общинските администрации да се идентифицират потенциалните ползватели
- Предлагаането на ОЕП за **ВЪЗМЕЗДНИ** е обвързано с наличие на ползватели на тази полза, което трябва да стане със **ОБЩЕСТВЕННОТО СЪГЛАСИЕ**
- ✓ Извършване на социологически проучвания за нагласите на обществените групи
- ✓ В процеса на обсъждане се заявява **ОБЩЕСТВЕННОТО СЪГЛАСИЕ**
- Създава се база данни за приетите ОЕП и тяхното предлагане от конкретните горски територии, по собственици
- ✓ Списъци на всяка ОЕП и принадлежност на горски имоти по землища за нея
- ✓ Ниво/слой в ЕГК където тези ОЕП и собственици са отразени
- **ПРЕДЛОЖЕНИЯ и ПОДХОДИ ЗА ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА ОЕП**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

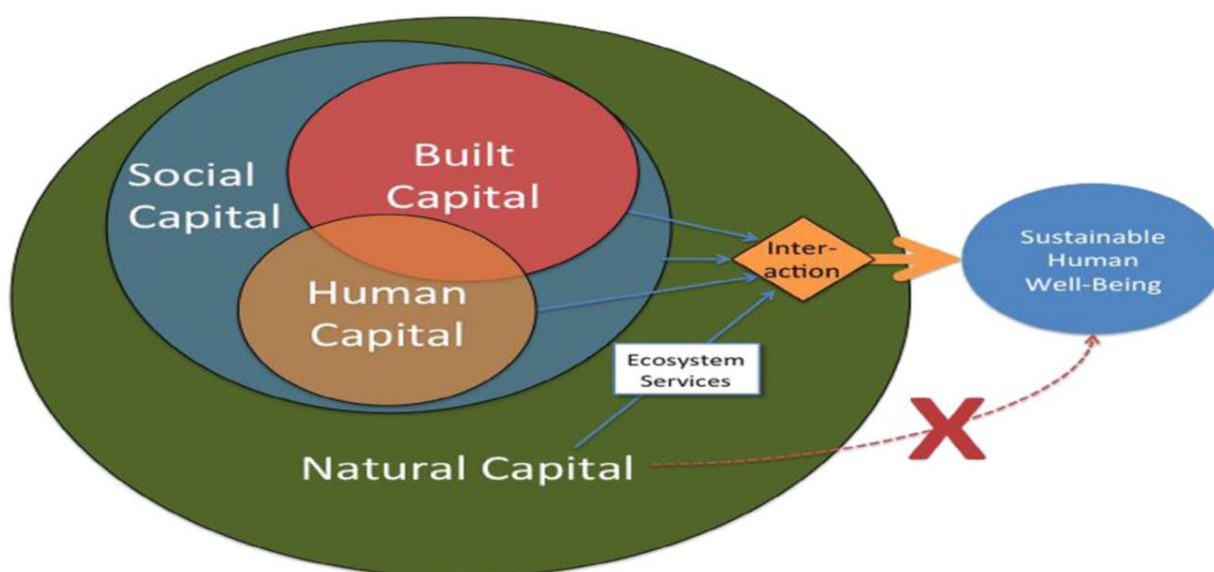

Тема : МЕТОДИ И ПОДХОДИ ЗА ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА ЕКОСИСТЕМНИТЕ ПОЛЗИ ОТ ГОРИТЕ

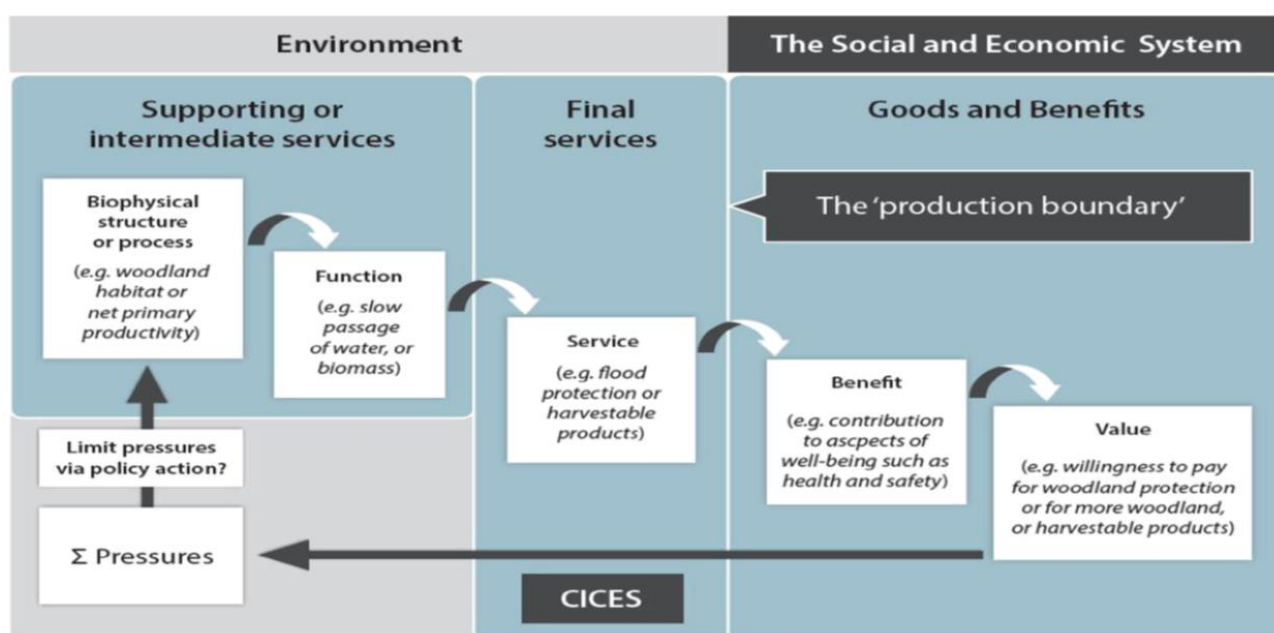
Екосистемни ползи

- Повече от 20 години проучвания и развитие на темата за екосистемните услуги
- ✓ Дефиниции
- ✓ Класификации
- ✓ Оценка
- ✓ Институционно развитие и приложение

(Costanza et al., 2014b)

Potschin and Haines-Young, 2017

Този документ е създаден по Административен договор № BG05SFOP001-2.006-0039-C01/10.07.2018 г. за финансиране на проект № BG05SFOP001-2.006-0039-C01 „Повишаване капацитета на служителите на Изпълнителна агенция по горите за изпълнение на контролни функции по управление на горите”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Класификации на ЕП

- Millennium Ecosystem Assessment (MEA), 2005 – с подкрепата на United Nations Environmental Programme (UNEP) - широко позната и използвана
- Common International Classification of Ecosystem Services (CICES) – научно обоснована класификация
- Final Ecosystem Goods and Services Classification System (FEGS) – разработена от U.S. Environmental Protection Agency

ОЕП – Закон за горите

- Едно от първите приложения за ЕП в нормативната рамка
- Иновативно и предизвикателно е оценяването на екосистемни услуги/ползи
- Познати схеми на доброволно съгласие/договаряне

Обществени екосистемни ползи (чл.249 от ЗГ)

1. защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения;
2. обезпечаване на количеството и качеството на водата;
3. поддържане на биологичното разнообразие;
4. екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат;
5. осигуряване на условия за рекреация и туризъм;
6. поддържане на традиционния ландшафт;
7. защита на природното и културното наследство;
8. защита на инфраструктурни обекти и съоръжения;
9. забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата.

От - НАУЧЕНИ УРОЦИ при изготвяне на частичен експериментален областен план за развитие на горските територии / Брошура на WWF-2017 г.

Подходи на остойностяване

- Подход за остойностяване, базиран на рентния метод
- Подход за остойностяване на екосистемните услуги на база разходите в пилотната област или страната
- Подход, базиран на изчисляване на нетния финансов принос

Подход за остойностяване, базиран на рентния метод

$$R_T + R_E \leq V_{NT} + V_{NE} + V_A,$$

Където:

R_T – приход от дървесина

R_E – приход от екосистемни услуги

V_A – добавена стойност от човека (собственикът)

V_{NT} – формирана от природата стойност в дървесина

V_{NE} – формирана от природата стойност в екосистемни ползи

$C = P \times Km$, в която:

C – е стойност на екосистемната услуга;

P – са средногодишните разходи за поддържане на горските територии. Определят се като средно аритметичната стойност на направените разходи от собствениците на горски територии – за изпълнение на дейности и за управление и контрол, в територията на съответната област (страната) за 10-годишен период. Разходите за „изпълнение на дейности“ включват разходите за лесокултурни дейности – залесителни мероприятия, стопанисване,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

лесозащита, противопожарни, охрана и други, а разходите за „управление и контрол“ включват работни заплати и осигурителни вноски, суровини и материали, амортизации, други финансови и извънредни разходи.

Km – е коефициент на тежест по площ на екосистемната услуга в определената функционална зона. Определя се като частно на площта предоставяща определена екосистемна услуга и общата площ на функционалната зона. Максималната стойност е единица, в случаите когато е решено, че територията предоставя само една услуга.

Подход, базиран на изчисляване на нетния финансов принос

$NFC = W_{mek} v - FVv$, лв./ха,

където:

$W_{mek} v$ е паричната стойност на текущия прираст за 10 год. период, лв.;

FVv – осъвременената стойност на постоянните разходи за производството, лв.

Стойността на ПЕУ се определя по следната формула:

$$R = \frac{NFC \text{ год}}{(1 + r)} - (e + d) \cdot Q_{\text{год}},$$

където R е дохода за собственика на гора, лв./ха;

r – норма на печалба на гороползвателите;

$(e + d)$ – средни разходи, свързани със сеч и първична обработка и транспортни разходи до най-близкия горски пункт, лв./м³;

$Q_{\text{год}}$ – средно годишно добивано количество дървесина от текущия годишен прираст от основните дървесни вида на 1 ха, м³/ха.

Изчисляване на Нормата на възвръщаемост:

$$HB = \frac{NFC}{Wv - Wz} \cdot 100, \text{ (в \%)}$$

където:

HB – норма на възвръщаемост (печалба) на инвестицията;

NFC – нетният финансов принос (NFC) на 1 ха при определен запас на дървостоя, лв./ха;

Wz_{mek} – паричната стойност на текущия дървесен прираст за 10 годишен период, лв./ха;

Wv – паричната стойност на запаса на дървостоя в стояща маса, лв./ха.

Изчисляване на екосистемната услуга „обезпечаване на количеството и качеството на водата“ за община „Х“

$$EU = HB \cdot C_B^{пн} \cdot K_B^{пн} + HB \cdot C_B^н \cdot K_B^н + HB \cdot C_B^Е \cdot K_B^Е, \text{ лв.},$$

Където:

HB – норма на възвръщаемост (печалба) на инвестицията, %;

$C_B^{пн}$ – средна пазарна цена на вода за питейни нужди, лв./м³;

$K_B^{пн}$ – ползвано количество вода за питейни нужди за 1 год., м³;

$C_B^н$ – средна пазарна цена на вода за напояване, лв./м³;

$K_B^н$ – ползвано количество вода за напояване за 1 год., м³;

$C_B^Е$ – средна пазарна цена на електроенергия, лв./KW;

$K_B^Е$ – ползвано количество вода за производство на електроенергия за 1 год., м³;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Тема : Предложения за администриране на ОЕП, органи и взаимодействие между тях

Администриране на ОЕП

➤ НАРЕДБА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЯТА ЗА ВЪЗМЕЗДНИ ОБЩЕСТВЕНИ ЕКОСИСТЕМНИ ПОЛЗИ ОТ ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

по реда на чл. 249, ал. 8 от Закона за горите

➤ Наредбата регламентира условията и реда за:

1. определяне на обезщетенията произлизащи от обществените екосистемни ползи (ОЕП), благоприятстващи извършването на стопанска дейност в резултат от управлението на горски територии;

- 2. определяне реда за тяхното заплащане;
- 3. разпределяне на средствата получени от ОЕП.

➤ ОЕП от горските територии по смисъла на тази наредба са резултатите от специализираните дейности по управлението им.

➤ **ЗГ - Чл. 249.** (1) Обществените екосистемни ползи по чл. 248, ал. 2, когато благоприятстват извършването на стопанска дейност, са възмездни.

(2) В областните планове за развитие на горските територии се определят:

1. конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно;
2. видовете стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи.

(3) Лицата, които извършват стопанската дейност по ал. 1 в горските територии и зони, определени в областния план за развитие на горските територии, заплащат в общината, на чиято територия извършват дейността, обезщетение за съответните обществени екосистемни ползи.

(4) Ежегодно до 30 април общината разпределя постъпилите средства от обезщетения между собствениците на горски територии, държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства.

(5) Право да получат средствата по ал. 4 имат собственици на горски територии, както и държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства:

1. чиито горски територии са на територията на съответната община и имат утвърдени горскостопански планове и програми;
2. чиито горски територии са включени в териториите и зоните по ал. 2, т. 1;
3. (отм. - ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 7.08.2015 г.).

(6) Средствата, събрани от общината по ал. 3, могат да се разходват само за обезщетяване на собственици на гори, държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства по реда на тази глава.

(7) В случаите, когато останат неразпределени средства по ал. 3, те се разходват с решение на общинския съвет за изпълнение на проекти, свързани с горите и/или с опазване на околната среда.

(8) Методиката за определяне на обезщетението по ал. 3, условията и редът за неговото заплащане и за разпределяне на набраните в общината средства се определят с наредба на Министерския съвет.

➤ **Чл. 251.** Ежегодно до 31 май общините предоставят на съответната регионална дирекция по горите информация за събраните и разходваните средства от обезщетения за обществени екосистемни ползи.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

По Наредбата (изработваща се)

- Възмездни ОЕП са:

Осигуряване на води от горите за:

- Питейно и битово водоснабдяване;
- Напояване;
- Производство на електрическа енергия;
- Промислени нужди

Защита срещу вредното влияние на ерозията върху:

- Земеделски земи;
- Язовири и водоеми;
- Писти за практикуване на зимни, колоездачни и моторни спортове;

Защита срещу вредното влияние на лавини върху:

- Инфраструктурни обекти – писти, пътища и др.;
- Сгради и съоръжения;

Защита срещу наводнение на:

- Инфраструктурни обекти;
- Сгради и съоръжения;
- Земеделски земи.

Опазване на атмосферата и почвата от замърсители генерирани от:

- Промислени и добивни предприятия;
- Моторни превозни средства;

Осигуряване на условия за рекреация и туризъм в и около курортни зони и защитени територии по закона за защитените територии и ЗПKN:

- Лица предоставящи хотелски, туристически и ресторантьорски услуги;
- Собственици и наематели на постоянни и преместваеми търговски обекти;
- Собственици, наематели и концесионери на лифтове, велекове и обекти за спорт и развлечения

- Определянето на зоните предоставящи възмездни ОЕП се извършва по инициатива на някои от следните лица:

1. собственика на горския имот;
2. ползвателя на ОЕП;
3. други заинтересовани страни, които имат пряко отношение към предоставяните екосистемни ползи от горските територии, обект на съответния областен план.

3) Определянето на зоните предоставящи възмездни ОЕП се извършва в съответствие и с други действащи нормативни актове;

(4) Реда за актуализиране на зоните в горски територии, от които се предоставят ОЕП се определя с наредбата за инвентаризация (по чл. 18, ал. 1 от Закона за горите)

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА ОБЕЗЩЕТИЕТО за ОЕП, НЕГОВОТО ЗАПЛАЩАНЕ И РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА НАБРАНИТЕ В ОБЩИНАТА СРЕДСТВА

(1) Всеки ползвател , заплаща за всяка възмездна ОЕП, която ползва.

(2) Ползвателите заплащат за ОЕП и в случаите, когато същите се формират от горски територии в съседни области.

(3) Общината ежегодно изготвя актуален списък на лицата извършващи стопански дейности на своята територия, благоприятствана от ОЕП.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- (4) Ежегодно в срок до 15 януари, списъка по ал. 3 се представя за утвърждаване в Регионална дирекция по горите, в чийто район на дейност се намира общината.
- (5) В срок до 31 януари РДГ утвърждава списъка по ал. 3 и го предоставя на общината. Списъкът е публичен и се оповестява на интернет страниците на общината и РДГ.
- (6) Разпределянето и заплащането на обезщетенията за ОЕП при ползватели от различни области се извършва от общината, на чиято територия се намира зоната, съобразно областния план, с който е определен обхвата на зоната.

- С методиката се определят:
- видовете специализирани дейности, осигуряващи съответната ОЕП;
 - начини за изчисляване размера на дължимите обезщетения /плащания/ от лицата ползващи ползата;

- (1) Всяко лице плаща за всяка ОЕП, от която се възползва, включително и в случаите, когато от една и съща територия се предоставят повече от една ОЕП.
- (2) Когато единствен ползвател на ОЕП е единствен собственик на територията, от която се получават ОЕП, тогава той не заплаща обезщетение за ОЕП.
- (3) Заплащането на обезщетението за ОЕП се извършва за всяка календарна година;
- (4) Обезщетението се определя на годишна база и се внася от ползвателя на ОЕП в сметка на общината, чийто териториален обхват се намира определената зона в срок до 15-то число на месеца, следващ календарното тримесечие.
- (5) Ползвателят прави изравнителна рекапитулация до 15 февруари на следващата календарна година и представя пред общината (РДГ) справка за направените вноски;
- (6) Ежегодно до 30 април общината разпределя постъпилите средства от обезщетения между собствениците на горски територии, държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства.
- (7) Въз основа на направеното разпределение по ал. 1 общината в срок до 30 май изплаща определените средства на собствениците на горски територии, както и държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства, чиито горски територии са включени в териториите и зоните по чл. 4, ал. 1;
- (8) Средствата, събрани от общината по ал. 1, могат да се разходват само за обезщетяване на собственици на гори, държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства по реда на тази глава.
- (9) В случаите, когато останат неизплатени средства по ал. 2, те се разходват с решение на общинския съвет за изпълнение на проекти, пряко свързани с управлението на горите и/или с опазване на околната среда, насочени към поддържане на обществени екосистемни ползи, изброени в чл. 2.
- (10) Набраните по ал. 4 средства се разходват след изтичане на две-годишен период за предявяване на полагащите се средства от обезщетения.
- (11) Разходите за изплащане на обезщетението за ОЕП са за сметка на получателя му.
- (12) Ежегодно до 31 май общините предоставят на съответната регионална дирекция по горите информация за събраните и разходвани средства от обезщетения за обществени екосистемни ползи.